

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

22 oktober 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de conclusies van de VUB-studie aangaande de taalfaciliteiten in de Vlaamse Rand

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verhouding tussen de provincie Vlaams-Brabant en de VZW De Rand

Interpellatie van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over het Brusselse taalhoffelijkheidssakkoord

Met redenen omklede moties

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Dinsdag 22 oktober 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Walter Vandenbossche

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.47 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de conclusies van de VUB-studie aangaande de taalfaciliteiten in de Vlaamse Rand

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de conclusies van de VUB-studie aangaande de taalfaciliteiten in de Vlaamse Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongetwijfeld is het u allen bekend dat onlangs een studie aan de pers werd voorgesteld waarin onderzoekers van de Vrije Universiteit Brussel, in opdracht van de provincie Vlaams Brabant, nader zijn ingegaan op de effecten van de taalfaciliteiten in de Vlaamse Rand rond Brussel. De resultaten die in de pers zijn verschenen, zullen degenen die de evolutie volgen niet echt verbazen. Ik zal er dan ook niet dieper op ingaan. Ik verwijs naar de studie zelf en naar de cijfers die in de pers zijn verschenen.

Ik vraag me vandaag wel af of de Vlaamse regering haar beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand zal wijzigen naar aanleiding van de studie. Dat beleid bevat tot dusver diverse elementen : de autochtone bevolking van de faciliteitengemeenten moet de kans krijgen om in haar gemeente te blijven wonen, de aanwezigheid van het Nederlands in het straatbeeld moet worden versterkt, anderstaligen moeten worden aangemoedigd om Nederlands te

leren en te gebruiken, middenstanders worden aangemoedigd om hen daarbij niet te ontmoedigen en de faciliteiten moeten restrictief worden toegepast. Ik denk ook aan de toezegging van deze regering over de blijvende geldigheid van de omzendbrief-Peeters en aan de aanbevelingen van professor Boes waarover de regering zei dat ze met aandacht zouden worden gelezen en toegepast.

Uit de studie blijkt nu echter dat alles een maat voor niets is geweest. Het blijkt immers dat meer dan de helft van de bevolking van de faciliteitengemeenten behoort tot een eentalig Frans gezin, dat de inwijkelingen vooral uit Brussel, Wallonië en het buitenland, met name Frankrijk, komen, dat de Franstalige inwoners het Frans blijven gebruiken in al hun contacten, en dat de overblijvende Nederlandstalige bevolking zelfs zwicht onder de sociale druk en zich geregeld in het Frans uitdrukt.

We onthouden ook uit de studie dat de gemeenten uit de Vlaamse Rand zonder taalfaciliteiten een heel ander beeld hebben. Die gemeenten blijven hun aantrekkingskracht op Nederlandstaligen ten volle behouden en trekken heel wat minder Franstaligen aan dan gemeenten met faciliteiten. Dit bevestigt onze stelling dat de faciliteiten de verfransing in de hand werken.

Tijdens deze legislatuur heeft de regering in het licht van een open en positieve strategie meer dan ooit de nadruk gelegd op het onthaal van anderstaligen. Ze gaat ervan uit dat de Franstaligen zich makkelijker zullen aanpassen als de Vlamingen vriendelijk en voorkomend genoeg zijn, bijvoorbeeld door hen uit te nodigen om hun kennis van het Nederlands bij te schaven. Dit klinkt allemaal mooi en aantrekkelijk, maar in de praktijk stellen we vast dat deze houding niet de minste indruk maakt op de Franstalige inwoners.

Mijnheer de minister, de jongste weken heb ik heel wat stoere verklaringen gehoord over het verplicht

Van Nieuwenhuysen

karakter van de inburgering, maar ik stel vast dat tegenover de Franstalige inwijkelingen in Vlaanderen heel wat minder stoer wordt gedaan. Ik denk ook aan de erg lauwe reactie op de oprichting van de nieuwe Conseil Consultatif des Francophones de la Périphérie. Ik denk ook aan de subsidies die nog altijd, weliswaar via omwegen, vanuit de Franse Gemeenschap worden toegestopt aan het Franstalige verenigingsleven in Vlaanderen, ondanks uitspraken van de Raad van State. Ik denk aan het dossier over de huisvuilbelasting in Wezembeek-Oppem. Ook dat kan bezwaarlijk een voorbeeld van kordaat optreden worden genoemd. Ik denk ook aan de Franstalige faciliteitenscholen. Dit onderwerp kwam vorige week aan bod in de commissie voor Onderwijs. Blijkbaar mogen die scholen afwijken van de vakantieregeling van het Vlaams onderwijs. Als ik het antwoord goed heb begrepen, zullen ze dat ook in de toekomst mogen. Ik denk ook aan het uitblijven van een regeling over het faciliteitenonderwijs. Het is een dossier dat al jaren aansleept. Ik denk aan de onverschilligheid over het feit dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het licht van een mobiliteitsonderzoek Franstalige enquêteurs inzet, waarvan een aantal amper Nederlands kent, op de Vlaamse invalswegen naar Brussel. Ik denk ook aan de immobiliteit van het dossier over het taalgebruik bij de hulpdiensten, dat ook al jaren hangende is.

Waar staat u met uw Randbeleid? Projecten als Vlabinvest zitten al jaren in het slop. Van het actieve huisvestings- en grondbeleid waarover jaren geleden sprake was, merk ik nog weinig. Al jaren wordt een hervorming van Vlabinvest aangekondigd, maar op het terrein verandert niets. Het recht van voorkoop zou gezien het grote bevolkingsverloop in de faciliteitengemeenten nochtans een gedegen instrument kunnen zijn om die gemeenten te herbevolken met Nederlandstaligen. Het recht van voorkoop wordt door de bevoegde minister afgevoerd. Over het idee van een woonvestigingsbeleid dat in het begin van de jaren '90 opgang maakte, zoals in het voorstel van de heren Suykerbuyk en Van Vaerenbergh, wordt helemaal niet meer gesproken.

De Vlaamse aanwezigheid in de Rand lijkt zelfs niet te stabiliseren, laat staan opnieuw te groeien. De aanbevelingen uit het rapport-Boes over de verfijning van de taalwetgeving, worden nauwelijks uitgevoerd. De werkgroep die zich daarmee zou moeten bezighouden, is volgens mijn informatie nooit van start gegaan.

De Vlaamse regering biedt inderdaad taallessen aan. Uit onderzoek blijkt echter dat de meerderheid van de anderstaligen ongeïnteresseerd is en dat het aanbod geenszins resulteert in een toegenomen gebruik van het Nederlands, integendeel.

Voor ons is het duidelijk dat het beleid van de Vlaamse regering voor de Vlaamse Rand, heeft gefaald. De Vlaamse regering beseft dat trouwens heel goed. Uw voorganger heeft het actualiseren van het Actieplan voor de Vlaamse Rand tot het begin van dit jaar laten aanslepen. Het gaat niet eens over een definitieve versie, want die komt er pas na het colloquium dat aanstaande zaterdag plaatsvindt. Ik veronderstel dat de gegevens die er aan bod komen, moeten worden verwerkt in het actieplan. Ik verwacht dat deze regering tegen het einde van de legislatuur misschien met een mooie nota naar buiten komt, zonder dat in de Rand sprake is van echte verwezenlijkingen.

Mijnheer de minister, is de Vlaamse regering bereid het geweer van schouder te veranderen en een assertievere houding aan te nemen? Het juridisch verweer is steriel gebleken. Zult u voortaan kortaderiger toezien op het naleven van het territorialiteitsbeginsel, dat geregeld wordt geschonden? Zal het huisvestings- en grondbeleid worden herzien? Het dossier van de faciliteiten in het onderwijs ligt me na aan het hart. Is het niet stilaan tijd om de protocollen over het faciliteitenonderwijs – desnoods eenzijdig – op te zeggen? Men houdt ons al lang genoeg aan het lijntje.

Het belangrijkste besluit uit de studie blijft dat de faciliteiten de verfransing in de hand werken. Hoe zal de Vlaamse regering de restrictieve toepassing, die ook in dit regeerakkoord werd opgenomen, doorvoeren? Uit de studie blijkt dat die faciliteiten best zouden worden afgeschaft.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen. De bewuste studie heeft heel wat aandacht gekregen, ook in de Vlaamse pers. In Het Laatste Nieuws van 10 oktober 2002 staat dat 'de verfransing in de Brusselse Rand zich onverminderd voortzet. Vlamingen trekken weg uit faciliteitengemeenten.'

In het uitgebreid onderzoek staan een aantal opmerkelijke vaststellingen. Zo staat er dat nog slechts 15 procent van de plaatselijke bevolking geboren en getogen is in de faciliteitengemeente.

Van Dijk

Voor 85 percent gaat het dus om inwijkelingen. Van dit percentage blijkt slechts 18 percent uit Vlaanderen te komen. Ook blijkt dat de Nederlandstaligen gemiddeld 8 jaar ouder zijn dan de Franstaligen, dat het Frans meestal de dominante taal is in taalgemengde huwelijken en dat 83 percent van de Franstaligen in contacten met de officiële instanties uitsluitend Frans spreekt. Opmerkelijk is ook dat 45 percent van de kleinere groep Nederlandstaligen bedenkingen heeft bij de omzendbrief-Peeters.

Mijnheer de minister, welke conclusies trekt de Vlaamse regering uit dit onderzoek ? Erkent ze dat de taalfaciliteiten in geen geval hebben bijgedragen tot de integratie van Franstaligen in de Rand ? Uit het onderzoek blijkt dit toch duidelijk. Wat kan er worden gedaan om de Franstalige opmars in de Vlaamse Rand een halt toe te roepen ? Niet alleen deze regering maar ook de vorige regeringen hebben gepleit voor een proactief grond- en woonbeleid. Welke initiatieven plant de huidige regering ter zake om het wonen in de Rand voor Vlamingen aantrekkelijker te maken ? Nu ontvluchten de bewoners vaak hun gemeente omdat de prijzen de pan uitrijzen. Sommigen verkopen natuurlijk met plezier hun – dure – woning en kopen verderop een huis. Dat is nu eenmaal de economische gang van zaken. Wat is uw houding ten aanzien van de omzendbrief-Peeters ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is niet de eerste maal dat ik mijn zienswijze hier verduidelijk. Het probleem sleept al vele jaren aan. Iets meer dan een jaar geleden was ik verslaggever over de problematiek van het taalhoffelijkheidsakkoord. Ik heb toen met opzet een heel lange uiteenzetting gehouden in de plenaire vergadering, omdat ik het niet naleven van de wet extra in de verf wilde zetten. Ongeacht het feit of dit al dan niet zoden aan de dijk heeft gebracht, gaf het me voldoening. Ik heb toen ook aan voorzitter De Batelier gezegd waarom ik dat heb gedaan.

Bestaande taalwetten moeten strikt worden nageleefd en toegepast. Dit werd vandaag en in het verleden reeds meermaals gezegd. Het gaat niet alleen om ons recht, maar ook om onze plicht. Ik weet ook dat dit in de praktijk niet zo makkelijk is. Wat het faciliteitenonderwijs betreft, blijf ik, net zoals

vele anderen, op de nagel kloppen tot er een oplossing wordt gevonden.

Men heeft me mondeling bevestigd dat er een oplossing zal komen. Dat heb ik reeds verklaard in de commissie voor Onderwijs. Maar ik ben ook niet naïef. Ik zou liever de oplossing in werkelijkheid zien, dus niet met woorden, maar in daden. Maar ik blijf aan de zijde staan van al degenen die hun uiterste best doen om een oplossing te geven aan deze zware problematiek. Ik denk dat we allemaal aan uw zijde staan, mijnheer de minister.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik wil ter aanvulling wijzen op enkele elementen. Het is opvallend dat de mobiliteit in deze gemeenten enorm hoog ligt. Gemiddeld verhuizen 8 percent van de inwoners van de faciliteitengemeenten jaarlijks. Dat is het dubbele van het Vlaamse gemiddelde. 15 percent van de inwoners van de faciliteitengemeenten wonen er sinds hun geboorte. Ze zijn autochtoon in de heel strikte betekenis van het woord. In totaal leefde bijna twee derde van de onderzoeksgroep in Brussel alvorens te verhuizen naar de faciliteitengemeenten. Die mobiliteit is een heel belangrijke vaststelling. Het gaat hier echt over migratiegemeenten. De stadsvlucht vanuit Brussel ontwikkelt zich in grote mate via de faciliteitengemeenten.

U kent het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota's terzake. Ik heb de verklaringen gezien van de minister-president in de Randkrant. Ik ga u gewoon een aantal concrete vragen stellen. Welke conclusies trekt de Vlaamse regering uit de studie ? Komt er een bijsturing van het beleid voor de Vlaamse Rand ? Blijft de Vlaamse regering na de uitspraken van de minister-president vasthouden aan de omzendbrief-Peeters ? Is de minister het eens met de minister-president wanneer die stelt dat de omzendbrief niet geschikt zou zijn ? Zal de Vlaamse regering, nu blijkt dat de taal- en onderwijsinspectie in de Franstalige scholen nog steeds niet naar behoren werkt, de financiering voor deze scholen schrappen uit de begroting 2003 ? Ik denk dat ik weet wat u gaat antwoorden, maar voor ons en voor dit parlement is het een grote frustratie dat uw collega van Onderwijs in dit dossier gedurende drie jaar alles aan haar laars heeft gelapt en de wet niet toepast.

De heer Joris Van Hauthem : Wij dienen al tien jaar een amendement in om dat uit de begroting te schrappen.

De heer Johan Sauwens : Wanneer wordt het definitieve actieplan voor de Vlaamse Rand ter goedkeuring voorgelegd aan het Vlaams Parlement ? In deze zittingsperiode is uw voorganger er niet in geslaagd dit plan voor te leggen. Hoe zit het met de budgettaire planning en het tijdschema voor de uitvoering ervan ? Wanneer worden de concrete voorstellen van de werkgroep inzake de verfijning van de taalwetgeving verwacht ? Wat is de dagorde van die werkgroep ? Wanneer worden de eerste resultaten op het terrein zelf verwacht ? Destijds is er een sensibiliseringscampagne geweest, in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen. De grote mobiliteit heeft zeker ook iets te maken met de aanwezigheid van de internationale gemeenschap in die gemeenten, met regelmatige korte verblijven. Dan denk ik onder meer aan de diplomaten, die drie of vier jaar op een bepaalde plaats blijven, om vervolgens elders heen te gaan. Welke nieuwe initiatieven heeft de regering momenteel in petto ? Er werden immers initiatieven aangekondigd, en er zijn enkele eerste stappen geweest.

Minister Gabriëls is bevoegd voor Vlabinvest. Mijn vragen met betrekking tot de huisvesting zal ik in een nieuw interpellatieverzoek tot hem richten. Het lijkt me immers logischer dat we de bevoegde minister daarmee confronteren. Het huisvestingsbeleid is hoe dan ook cruciaal terzake.

We moeten goed beseffen dat een dergelijke problematiek zich niet laat vatten door een overheid. De rol van de overheid in heel dit dossier is dan ook erg bescheiden. Men kan sturen en bijsturen, wensen en sensibiliseren, maar uiteindelijk zijn het de mensen die op zoek gaan naar een betaalbare woning op hun maat. We kunnen terzake remmende en stimulerende maatregelen nemen. Het is dus niet zo dat deze regering of de voorgaande regeringen met alle zonden Israëls moeten worden beladen. Toch heb ik het gevoel dat een deel van de Vlaamse regering en van het officiële Vlaanderen niet beseft hoe belangrijk een dergelijk actieplan wel zou kunnen zijn op het terrein. Ik verwijs opnieuw naar de minister van Onderwijs. Dan gaat het niet over pesten, maar over het aannemen van een vastberaden houding. Het gaat er over dat we het toepassen van de wet moeten vragen. We moeten als volk en gemeenschap respect afdwingen voor de wetgeving die mee aan de basis heeft gelegen van het zelfbestuur dat we ondertussen stap voor stap hebben kunnen opbouwen. Dat respect vragen van de anderen en degenen die hier komen wonen lijkt me het minimum minimorum. We moeten dat dus ook vragen van de besturen van die faciliteitengemeenten. Het is de zwakke officiële Vlaamse houding die mee aanleiding geeft tot de

sociologische realiteit zoals die zich op het terrein ontwikkelt.

Een meer vastberaden Vlaamse houding, een duidelijker strategie met open vizier – zoals men die heeft trachten op te bouwen de voorbije jaren – en met meer doortastendheid op alle opgesomde terreinen kan wel resultaat bieden. Dit kan, net omwille van die grote mobiliteit. Die zaak is volledig in beweging. De bevolkingssamenstelling wijzigt voortdurend. Op 10 jaar tijd wisselt meer dan de helft van de bevolking. Dat brengt een enorme kans met zich mee. Binnen de Vlaamse beweging en dit parlement moet men er zich voor hoeden over te gaan van een proactieve houding naar defaitisme. Neen, deze studie bewijst dat er wel wat aan kan gebeuren. Maar dat betekent ook dat de Vlaamse regering, iets meer dan gisteren, een eigen, duidelijke visie zal moeten ontwikkelen, die wordt gedragen door alle leden van die ploeg.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik wil me hierbij aansluiten. Zoals hier al is gezegd, is de perceptie over deze VUB-studie zeer nefast voor de beeldvorming over het Vlaamse karakter van de Rand. Men geeft de indruk dat de verfransing doorgaat, dat men zich eigenlijk niet aanpast, dat zelfs de Vlamingen die er wonen ook niet verwachten dat de Franstaligen zich aanpassen. De omzendbrief-Peeters wordt als negatief ervaren. Deze studie geeft dus de indruk dat de Rand een verloren zaak is. Ik wil het artikel van de heer Schiltz citeren : ‘De psychologische druk op Vlaanderen neemt hoe dan ook toe. Dit alles onderstreept de haast ondraaglijke onbesuisdheid waarmee in toenemende mate afbreuk wordt gedaan aan het beginsel van de territorialiteit als rechtscheppend, ordenend en vredebrengend beginsel.’ Ik ben geen inwoner van de faciliteitengemeenten, maar ik ben geboren en getogen in een buurgemeente van Kraainem en Wezenbeek-Oppem. Ik ken die gemeenten dus wel. Ook in die Vlaamse gemeenten is er een enorme mobiliteit. Men is een bepaalde indruk aan het geven. De Vlaamse regering doet daar deels aan mee. Het feit dat het rapport-Nabholz is goedgekeurd door de Raad van Europa heeft die burgemeesters moed gegeven. Ze zijn opnieuw in het offensief gegaan, terwijl ze een paar jaar geleden in het defensief waren gedrongen. Zij voelen zich opnieuw gesterkt. De adviesraad voor Franstalige mandatarissen wordt opnieuw opgericht. Ze boycotten de uitvoering van Vlaamse decreten, waartegen weinig wordt gereageerd. Minister Vanderpoorten slaagt er niet in

Van Rompuy

om de scholen te laten ressorteren onder de Vlaamse pedagogische inspectie. Minister-president Dewael verklaart dat de omzendbrief-Peeters zijn beste tijd heeft gehad. De heer De Gucht had de brief voorheen al bestempeld als een pesterij. Minister Vanhengel komt doodleuk op Ring TV verklaren dat hij eigenlijk nog nooit heeft gehoord van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, en dat hoewel hij minister in de Vlaamse regering is. Hij vroeg zich af wie daar nu over sprak en zei dat dit een achterhaalde stelling was.

Er zijn zo veel elementen die aantonen dat we daar nu in het defensief zitten, terwijl we 2 of 3 jaar geleden psychologisch gezien nog in het politiek offensief zaten. Ik verwijs in dit verband bijvoorbeeld naar de omzendbrief-Peeters, naar het betreffende Actieplan van de voormalige Vlaamse regering, naar de publicatie van de Randkrant, naar de gemeenschapscentra die gebundeld waren of naar de vele culturele activiteiten die daar ontwikkeld werden. Nu heb ik de indruk dat men de zaak laat hangen.

Mijnheer de minister, ik twijfel niet aan uw ingesteldheid, maar toch stel ik vast dat anderen niet zwaar meer tillen aan die problematiek. De VLD heeft dat dossier duidelijk opgegeven. Luister maar naar de verklaringen van de heren Dewael en De Gucht. De socialisten hebben daar zelfs nooit interesse voor betoond. Na 2 jaar is er nog steeds geen echt en gecoördineerd Actieplan voor de Rand. Het huisvestingsbeleid bijvoorbeeld is al voor de derde keer van minister veranderd. De conferentie van Vlaamse mandatarissen uit de Rand is niet langer operationeel. Dit zijn stuk voor stuk elementen die me ongerust maken.

We moeten dat klimaat dringend keren. De laatste maanden stellen we immers een zware ontmoediging vast bij de lokale Vlaamse mandatarissen die vaak in onmogelijke omstandigheden moeten werken. Er zijn zelfs een aantal Vlaamse schepenen – bijvoorbeeld in Kraainem en Wommel – die uit de boot dreigen te vallen indien de nieuwe gemeentewet wordt toegepast waardoor het aantal schepenen wordt verminderd.

Mijn vragen sluiten dan ook aan bij de vragen van de vorige sprekers. Waar blijft dat plan? Kan er geen krachtig signaal komen dat de Vlaamse regering – na de discussie-Nabholz en na de discussie over de omzendbrief Peeters – het nog goed meent met de Rand?

Als we, zoals Hugo Schiltz het reeds stelde, aanvaarden dat men zomaar ergens komt wonen zonder dat daar enige verplichting aan gekoppeld wordt, dan zullen nog andere bevolkingsgroepen in Vlaanderen rechten voor zichzelf gaan opeisen. De heer Schiltz had het in dit verband over 'de onvoorstelbare lichtzinnigheid die zal maken dat men overal aparte structuren gaat oprichten voor alle mogelijke nationaliteiten'.

Mijnheer de minister, ik heb hier een onverdachte bron geciteerd. Ik heb Hugo Schiltz in het Vlaams Parlement altijd beschouwd als iemand die op dat vlak altijd de juiste inzichten had. Ik ben dan ook verheugd dat hij dit hier zo scherp heeft geformuleerd. Daarmee wil ik niet zeggen dat ik akkoord ga met alles wat hij heeft gezegd, maar in grote lijnen kan ik hem wel volgen. De manier waarop hij de staatshervorming heeft benaderd, heb ik altijd kunnen onderschrijven. Als hij dan zoiets zegt, dan denk ik dat dit toch als een ernstig signaal mag worden beschouwd.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de studie heeft mijns inziens aangetoond dat we niet alleen de gevolgen ondergaan van een sociologische ontwikkeling, maar ook dat de Vlaamse regering, met de mogelijkheden die ze eventueel ter zake heeft, op dit vlak tekortschiet. Deze regering heeft veel te weinig aandacht gehad voor het Randbeleid. We wachten nu al 4 jaar op een ernstig actieplan. Bij zijn aanstelling kwam minister Anciaux af met een beleidsbrief van amper 10 pagina's. Dat was dan nog omzeggens een kopie van het Actieplan van de vorige regering van november 1996. Eigenlijk werd daar enkel nog het Bruegelproject aan toegevoegd en daarmee was de kous af.

En dan zijn er de uitspraken van bijvoorbeeld de heer De Gucht die zegt dat die omzendbrief een pesterij is, of van minister-president Dewael die zegt dat de omzendbrief niet leidt tot een bevordering van de integratie van anderstaligen. Dat zijn dus duidelijke politieke signalen die van de overheid uitgaan.

Ik weet dat de aandacht van dit Vlaams Parlement voor communautaire problemen in het algemeen en voor de Rand in het bijzonder, en dit in tegenstelling tot enkele jaren geleden, sterk gedaald is. Dit weerspiegelt zich nu helaas ook in de Vlaamse regering. Zo kregen we in dat verband een Actieplan van amper enkele velletjes waarin absoluut

Van Hauthem

niets nieuws te lezen staat. En dan zijn er nog de politieke signalen die regeringsleiders uitgestuurd hebben over de omzendbrief-Peeters. Voor sommigen in dit parlement is dit blijkbaar niet belangrijk, maar aan de andere kant van de taalgrens is dat wel zo. Daar zal dit op gejuich onthaald zijn.

Ik ga het verhaal van Wezembeek-Oppem hier niet opnieuw volledig uit de doeken doen, maar op een bepaald ogenblik hebt u zelf gezegd dat we moeten opletten. Doen we dat niet, dan worden we in de Raad van Europa geblameerd. Welnu, ondanks uw voorzichtige houding is dat gebeurd. We zijn daar inderdaad geblameerd. In de Raad van Europa is geschied wat volgens de Franstaligen moest geschieden.

Toen ik u enkele weken geleden vroeg wat daarvan het gevolg zou zijn voor het aantal Vlaamse schepenen in de faciliteitengemeenten naar aanleiding van uw gemeentedecreet dat een algemene maatregel is, antwoordde u dat onze strategie erop gericht moet zijn om de Franstaligen in de Rand thuis te brengen in het Vlaams huis. De dag nadien werd echter in Straatsburg het rapport-Nabholz goedgekeurd. Iedereen zat te applaudisseren en men viel elkaar ontroerd in de armen alsof nu eindelijk het grote onrecht dat de Vlamingen steeds aan de Franstaligen in de Rand hadden aangedaan, internationaal als dusdanig erkend werd.

Sinds de goedkeuring van het rapport-Nabholz is er dus duidelijk wat aan het bewegen.

Mijnheer Platteau, u hebt waarschijnlijk reeds gesurft naar de website van de Franstaligen in Dilbeek. Daarop is het logo te zien 'Dilbeek, waar Vlamingen thuis zijn', met daaronder 'ou la honte d'une commune extrémiste'. Volgens die heren is de heer Platteau dus burgemeester van een 'commune extrémiste'. Stel u voor !

Tegenover die studie die sociologisch bevestigt wat we al lang wisten, staat een Vlaamse overheid die nu al 3 jaar lang totaal apathisch staat tegenover een Randbeleid. Minister Anciaux heeft er zich nooit echt mee beziggehouden. Hij heeft zich er trouwens nooit mee willen bezighouden op een manier die dat gebied verdient. Zullen, naar aanleiding van deze studie, uw ogen en die van de Vlaamse regering eindelijk opengaan ? Zult u eindelijk wakker schieten ?

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, omdat mijn naam en die van mijn gemeente weliswaar zacht en vriendelijk vernoemd werden, wil ik even het woord nemen.

Ik wil erop wijzen dat de Franstaligen bij de laatste verkiezingen 1 zetel hebben verloren en ondertussen nog verder achteruitgaan. Dit betekent dat de UF-fractie terugvalt van 6 naar 4 zetels. Voor de Vlaamse zaak lijkt een en ander mij dus niet zo dramatisch. Ik heb mijn conclusies daar reeds 'avant la lettre' uit getrokken. Ik ben namelijk van oordeel dat we er in gemeenten waar Vlamingen op een normale, correcte en democratische wijze de dienst uitmaken, geen belang bij hebben veel beroering te maken. Ik verwijs in dit verband bijvoorbeeld naar die website. Het is niet de eerste keer dat daar een dergelijke smeerlapperij op terug te vinden is. We mogen daar niet in trappen. We moeten rustig verder werken in die gemeenten waar de Vlamingen de dienst uitmaken.

De heren Van Hauthem en Van Rompuy hebben wel gelijk als ze zeggen dat we heel actief en strijdvast moeten zijn in de andere gemeenten waar we terrein aan het verliezen zijn, een tendens die reeds geruime tijd aan de gang is. Ik verwijs daarbij naar de situatie in Wezembeek-Oppem. In Brussel gaat de Vlaamse zaak er al jaren op achteruit.

Ik heb 20 jaar in Brussel gewoond. In 1959 was de situatie zeer slecht voor de Vlamingen. De Vlamingen waren toen de knechten en meiden. Daarna is de 'Mars op Brussel' gevolgd. De toestand voor de Vlamingen is vanaf toen steeds verbeterd. We moeten dat ook durven toegeven. Nadien hebben de Franstaligen weerwerk geleverd via het FDF en de UF. In Brussel ziet de evolutie er nu belabberd uit. Dat is echter niet de schuld van de huidige of van de vorige Vlaamse regering. Het gaat om een tendens.

Het klopt dat het er slecht uitziet in de faciliteitengemeenten. De studie bewijst dat. We moeten daartegen reageren. Hoe dat moet gebeuren, is een andere vraag. Ik heb daarover al meermaals mijn mening gewijzigd. Er moet in ieder geval kordaat en op een pro-actieve wijze worden opgetreden. Het zou echter spijtig zijn dat we de toestand, die nu nadelig uitvalt voor de Vlamingen, politiek zouden vertalen om weerwerk te bieden aan de huidige Vlaamse regering. De regering is toch niet de hoofdschuldige ! Indien we als goede Vlamingen de Vlaamse zaak willen dienen, dan moeten we solidair samenwerken. Ik pleit ervoor deze ernstige situatie niet aan te wenden om oppositie te voeren tegen de regering. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de heer Platteau. Hij woont zelf in de Rand, weliswaar niet in een faciliteitengemeente. Indien de Franstalige vertegenwoordiging daar van 6 naar 4 is geslonken, dan wil dat zeggen dat hij de zaak zeer goed heeft aangepakt.

De toestand in de 6 faciliteitengemeenten is echter anders. De studie wijst uit wat we reeds eerder wisten. Vorige zaterdag heeft de Vlaamse VLD-schepen in Kraainem me gezegd dat de Vlaamse aanwezigheid in zijn gemeente op een dramatisch dieptepunt zit. Er wonen nog 19 percent Vlamingen. Dit wil zeggen dat er 81 percent anderstaligen zijn. Dat zijn vaststellingen. We moeten ons bezinnen over dat probleem en concrete acties voeren. Stel dat de aanwezigheid in Kraainem nog verder achteruitgaat tot 8 percent. Hoe moeten we dan een gesprek over Kraainem voeren ?

De voorzitter : Mijnheer de minister, geachte collega's, natuurlijk moeten de faciliteiten restrictief worden geïnterpreteerd en eventueel worden afgeschaft. Natuurlijk moet er een Actieplan komen. Natuurlijk moet er een onthaalbeleid zijn. Natuurlijk moet er een huisvestingsbeleid worden gevoerd. Als echter het probleem-Brussel niet wordt opgelost, dan is dit dweilen met de kraan open.

We voeren hier een hallucinant debat. Als we de functiewijzigingen van de hoofdstad niet verwerken, de kwaliteit van de huisvesting er niet verbeteren, de financiering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet verhogen om een beleid mogelijk te maken, het mobiliteitsprobleem er niet aanpakken, dan blijven de problemen bestaan. Waar viereen we de feesten van de Grieken, de Italianen, de Spanjaarden ? In het domein van Huizingen, in het recreatiecentrum in Itterbeek, in Westland in Dilbeek ! Daar worden de feesten gevierd met de internationale gemeenschap.

Weten we nog wel waarover we het hebben ? We voeren hier een mooi debat. De verzuchtingen inzake de Rand worden terecht aangekaart. Het probleem moet echter ook worden gesitueerd daar waar de overloop zit. Als men de looninstroom en -uitstroom in Brussel en de financiën van de Brusselse gemeenten bekijkt, dan stellen we vast dat sommige gemeenten geen beleid kunnen voeren. De mensen zoeken naar kwaliteit.

Het probleem moet in zijn geheel worden bekeken. De louter strikte toepassing van de wet zal niet verhinderen dat men dag na dag zal worden geconfronteerd met het probleem, dat hier terecht wordt aangekaart. Er is echter een fundamenteelere aanpak nodig dan die via actieplannen, de strikte toepassing van de wet of de afschaffing van een aantal regels.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik sta noch apathisch, noch onverschillig, noch hooghartig, noch pessimistisch, noch euforisch tegenover dit probleem. Dit probleem raakt me. Ik ben lid van de Vlaamse regering. Men moet maar eens trachten uitspraken van mij te vinden waarin ik deze problematiek zou hebben weggevaagd. Ik heb dat nooit gedaan en zal dat ook nooit doen. Alle verklaringen die ik daarover heb gedaan, hadden de taalwetgeving en de toepassing van de omzendbrief-Peeters als basis. Ik heb daar nooit enige twijfel over laten bestaan. Zelfs het verwijt dat men mij toestuurt inzake Wezembeek-Oppem is ongegrond. Ook daar werd de wet toegepast. Ik ben enkel hoffelijk geweest ten aanzien van de burgers. Ik wil hierover echter niet polemiseren. Net zoals alle interpellanten ben ik zeer bekommerd over de faciliteitengemeenten en de resultaten van de VUB-studie.

Dit onderzoek naar de impact van bijna 40 jaar taalfaciliteiten in de Rand, gebeurde in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap. Het was de bedoeling uit deze wetenschappelijke studie conclusies te distilleren om een gefundeerd beleid mogelijk te maken. Mijnheer Van Rompuy, ik begrijp u als u het hebt over defaitisme. We moeten echter niet ingaan op die perceptie. We moeten wel nuchter omgaan met het cijfermateriaal om een efficiënt beleid te kunnen voeren.

Het is de eerste keer dat de impact van de faciliteiten op een wetenschappelijke basis in kaart werd gebracht. Als er kritiek komt op deze studie, dan zal het wetenschappelijke moeten zijn. Het is goed mogelijk dat die ontstaat vanuit een andere invalshoek, maar politieke kritiek op de studie als dusdanig is niet geloofwaardig. Alleen vanuit wetenschappelijke hoek kunnen de resultaten worden aangevochten.

Van Grembergen

Er werden 1.029 inwoners uit 9 gemeenten bevraagd zodat een analyse kon worden gemaakt van de houding van de Nederlandse, de Franse en anderstalige inwoners van de randgemeenten tegenover het faciliteitenstelsel. De studie focust voornamelijk op het taalgebruik binnen het gezin, de vriendenkring en het verenigingsleven en geeft ook enkele indicaties over de relatie tussen taal en politieke en culturele identiteit.

De studie bevestigt de resultaten van een eerder onderzoek naar de attitudes van de Franstaligen in de Vlaamse Rand rond Brussel. Mijn voorganger, toenmalig minister Anciaux, gaf in 2001 aan het studiebureau INRA de opdracht om een duidelijk beeld te schetsen van de attitudes en motivatie van de Franstaligen in de Vlaamse Rand rond Brussel. Toen werd bij 904 Franstaligen en 661 Nederlandstaligen, verspreid over 13 gemeenten in de Vlaamse Rand, gepeild naar de achterliggende motivatie van de Franstaligen om zich in de Vlaamse Rand te vestigen, de perceptie die ze hebben over de Vlamingen, de Vlaamse overheid en de Vlaamse Rand. Daarnaast werd ook gepeild naar hun algemene tevredenheid of ontevredenheid en hun houding tegenover de taalfaciliteiten.

Wat zijn de eerste conclusies uit beide studies? De eis van de Franstaligen om als een historische minderheid te worden gedefinieerd is wetenschappelijk onjuist, want 85 percent van de Franstaligen zijn geen autochtone inwoner van de Vlaamse Rand. De heer Sauwens bracht ook de grote mobiliteit onder de aandacht. Die versterkt het feit dat de Franstalige bewering een historische minderheid te zijn, wetenschappelijk niet correct is. Dit argument zullen we voortdurend moeten gebruiken bij acties die we ondernemen, onder meer in het licht van het rapport-Nabholz.

De Franstaligen die zich in de Vlaamse Rand zijn komen vestigen en meer bepaald in de faciliteitengemeenten, zijn georiënteerd op Brussel voor vrije tijd, werk, welzijnsvoorzieningen en scholing van hun kinderen. Het is een sociologische werkelijkheid dat mensen in een dorp kunnen komen wonen, maar er absoluut geen sociale verbondenheid mee voelen. De mensen hebben hun computer, hun internet en hun wagen. Ze wonen wel in het dorp, maar leven in feite ergens anders. De heer Van Rompuy en anderen die in de Rand wonen, stellen dit probleem wellicht vast. Het gaat over inwoners die zich niet mengen in het normale sociaal-culturele leven van de oorspronkelijke, autochtone bevolking. Ze hebben een totaal andere

benadering. Ook de recente studie van professor Elchardus waaruit een soort indeling in lagen van de bevolking blijkt, bewijst dit feit voor de Rand.

De faciliteiten, bedoeld als een inschakelingsinstrument in Vlaanderen, hebben het wij-gevoel van de Franstaligen onder elkaar versterkt. Vanuit het oogpunt van de Vlaamse Gemeenschap schieten de faciliteiten hun doel voorbij. Ze bevorderden de integratie in de Nederlandstalige Gemeenschap niet.

Mijnheer Van Hauthem, u denkt nu 'ziet u wel' en doet meesmuilend. Daaraan doe ik niet mee. Het instrument van de faciliteiten werd ons 40 jaar geleden in de maag gesplitst. Het was eerst met een tweederde meerderheid in een bijzondere wet opgenomen en daarna in de Grondwet. Nu kan er vanalles over worden gezegd en kan er meesmuilend over worden gedaan, maar daarmee komen we geen stap vooruit.

Het perverse effect van de faciliteiten is dat het gebruik van het Nederlands in de faciliteitengemeenten achteruit gaat in vergelijking met de andere gemeenten in de Vlaamse Rand. Ik beweer daarmee niet dat in de andere gemeenten van de Vlaamse Rand, zoals in Dilbeek, geen Franstaligen wonen. Ook zij spreken Frans in hun huiselijke en familiale kring. Een deel van die mensen gebruikt in het openbaar echter steeds meer het Nederlands. Ik durf me er niet over uit te spreken of dit een definitieve ommekeer is. Het is een danig gevoelige verandering. Over een paar jaar kan de situatie opnieuw helemaal zijn veranderd, onder meer omwille van de mobiliteit.

Uit de studies blijkt ook dat de Franstaligen een negatief beeld hebben van Vlaanderen en de Vlamingen. We moeten ons afvragen wat daarvan de oorzaken zijn. De Vlamingen worden gepercipieerd als intolerant en onverdraagzaam. Wij geloven niet dat we zo zijn, maar uit de studie blijkt duidelijk dat de Franstaligen ons als dusdanig beschouwen.

De Vlaamse regering zal de resultaten van beide studies onderzoeken en in samenspraak met de provincie Vlaams-Brabant zal er worden bekeken welke concrete acties de Vlaamse Gemeenschap en de provincie kunnen nemen en welke invloed die kunnen hebben op het gevoerde beleid. Ik wil u niet de indruk geven dat ik met oplossingen op zak zit. Het probleem is daarvoor te ernstig. Het is heel moeilijk om verandering te brengen in de situatie.

Ik ben wel van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap geen beleid van afschrikking en bestraffing

Van Grembergen

kan voeren ten aanzien van de Franstaligen in de Vlaamse Rand. Repressie werkt averechts. De Vlaamse regering moet blijven vasthouden aan haar beleid zoals uitgestippeld werd in het regeerakkoord. De basisprincipes ervan werden trouwens niet vastgelegd door deze Vlaamse regering, maar door de vorige die een andere meerderheid kende. Over de principes is er dus geen tegenspraak.

Tot nader order – ik ben me heel bewust van mijn woordkeuze – kunnen we aan de faciliteiten zelf weinig veranderen. Ik ontken echter niet dat er op bepaalde vlakken, zoals op dat van het onthaalbeleid, inclusief het aanbod taallessen NT2 (Nederlands Tweede Taal) en huisvesting, duidelijkere stappen kunnen worden gezet. Ik zal het dan ook niet nalaten om hierop aan te dringen bij mijn bevoegde collega's. Ik ben als minister wel bevoegd voor de Rand, maar in feite zijn ook alle andere collega's bevoegd. Ik denk vooral aan de bevoegdheden onderwijs en huisvesting. Als minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, probeer ik een aantal landschappen als erfgoed te catalogeren zodat op die stukken grond geen sprake meer kan zijn van wilde verkavelingswoede of andere ruimtelijke plannen.

De Vlaamse regering heeft haar nieuw Actieplan voor de Vlaamse Rand rond Brussel reeds enkele maanden geleden neergelegd en voorgesteld in deze commissie. Ik heb toen uitdrukkelijk gesteld dat dit document de basis moet vormen van verdere discussies in deze commissie en dat er bijkomende acties voor onderzoek kunnen worden voorgesteld.

Dit is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit is geen probleem dat alleen de meerderheid en de beleidsverantwoordelijken aanbelangt. De oplossingen ervoor moeten worden gedragen door iedereen. Elk inzicht dat kan bijdragen tot een kentering moet onze aandacht krijgen. De problematiek overstijgt de grenzen tussen meerderheid en oppositie, en tussen de uitvoerende en de decreetgevende macht.

Op het vlak van Binnenlandse Aangelegenheden zet ik de politiek gevoerd door mijn voorganger voort, en blijf ik nauwkeurig toezien op de naleving van de wet en de taalwetgeving in het bijzonder. Er is geen haar op mijn hoofd dat eraan denkt om de omzendbrief-Peeters in te trekken. Later zal er een arrest terzake komen. We zullen zien wat dat arrest inhoudt. Het is nog niet zeker dat dit arrest er vrij snel komt. Het kan nog wat duren. Ik zal geen sig-

naal geven dat deze omzendbrief een pesterij is. De omzendbrief bestaat. Hij is op een bepaald ogenblik door de regering ingevoerd, op initiatief van minister Peeters. Het kan wel zijn dat de Nederlandstaligen en de Franstaligen in de faciliteitengemeenten daar een bepaalde indruk over hebben, maar die omzendbrief is er en blijft er, tot het bewijs van het tegendeel, namelijk wanneer een arrest de omzendbrief ongeldig zou verklaren.

Wat het element van het onderwijs betreft, weet ik dat u daarover besprekingen voert met minister Vanderpoorten. Hier wordt soms geïnsinueerd als zou ze geen oplossing willen terzake. Ik heb daar vorige week nog met haar over gesproken, en ze wenst wel degelijk een oplossing. Ze wil een oplossing in de zin van de in het Vlaams Parlement goedgekeurde resolutie. Ik ga haar dus niet afvallen terzake. Wat huisvesting betreft, weet ik dat Vlabinvest, dat reeds jaren bestaat op het terrein, daar vrij moeilijk of zelfs geen invulling heeft gekregen.

In het verleden was er het voorstel van de heren Suykerbuyk en Van Vaerenbergh. Het probleem daar was steeds dat dit zou worden aangegrepen als uiting van een discriminatiepolitiek. Als ik me niet vergis – en de heer Van Vaerenbergh weet het waarschijnlijk – meenden we ons te kunnen baseren op een in Nederland in bepaalde gemeenten ingevoerde reglementering. Daar wou men de sociologische en maatschappelijke invulling op een bepaalde wijze leiden. Uiteraard was dat niet gekoppeld aan de taal, maar wel aan een maatschappelijke problematiek. Het probleem in de faciliteitengemeenten was dat men daar wel regels kon opstellen op het maatschappelijke vlak, maar dat die geen enkele invloed konden hebben op de taal of andere persoonsgebonden elementen. Dit heeft men nooit kunnen oplossen.

Er werd gevraagd welke initiatieven er ter bevordering van het Nederlands werden genomen. Er is de uitbreiding van het aanbod NT2 en het installeren van de Huizen van het Nederlands door minister Vanderpoorten. Ook is er de sensibiliseringsactie tegenover winkels om er het Nederlands te gebruiken. Dan is er de werkgroep in verband met de vernederlandsing van het straatbeeld. Dan heb ik het over de studie-Boes. De juridische interpretatie daarvan kan leiden tot een tweede omzendbrief-Peeters. De Vlaamse regering wil geen strategie van afschrikking voeren.

U weet dat er discussies zijn over die vernederlandsing van het straatbeeld. Op een bepaald ogenblik zullen we terzake conclusies moeten trekken.

Van Grembergen

Dit zou inderdaad kunnen leiden tot een tweede omzendbrief-Peeters. Natuurlijk mogen we niet lichtzinnig zijn. Verdere regels moeten het beoogde resultaat naderbij brengen. Als een omzendbrief dit resultaat veeleer verder verwijderd, dan moet het aan de minister worden overgelaten om dat te beoordelen. U kunt mij op die beoordeling aanspreken en me verwijten maken. Maar dat is dan een politieke inschatting die ik zelf moet maken en waarvoor ik de verantwoordelijkheid neem.

In het ontwerp van gemeentedecreet worden alle gemeenten in Vlaanderen op dezelfde wijze beschouwd. Door de regionalisering van de gemeente- en provinciewet behoort de Rand tot Vlaanderen. Hoewel het door een aantal omstandigheden een speciaal gebied is, beschouw ik dit als Vlaanderen. Dat lijkt me de correcte benadering. Als het gemeentedecreet aanleiding zou geven tot een politieke inschatting in de faciliteitengemeenten waarbij afbreuk zou worden gedaan aan de democratische inbreng van Vlaamse schepenen en gemeenteraadsleden, dan moet dit worden aangepast. Dat is duidelijk. Dat behoort tot de discussievrijheid in het parlement. Velen zeggen dat het aantal schepenen in de gemeenten moet dalen nadat de diverse operaties zijn doorgevoerd. Dat is duidelijk. Maar dan moeten we kiezen. Als het klopt dat dit de politieke verdwijning zou betekenen van de Vlamingen uit het beleid en de gemeenteraden, dan houd ik daar uiteraard rekening mee. Maar we moeten alles afwegen. Het ontwerp van gemeentedecreet zal in dit parlement worden besproken, met alle elementen. U zult het geheel beoordelen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik denk dat de voorzitter gelijk had toen hij in zijn betoog stelde dat de problematiek van de Vlaamse Rand niet los kan worden gezien van de behandeling van de problematiek van Brussel. Alleen ziet het er terzake in Brussel niet zo goed uit. Als Vlamingen van buiten Brussel hebben we haast niets meer te zeggen in Brussel, en het is onze beoordeling dat Brusselse Vlamingen ook niet zoveel wegen op het Brusselse beleid. Anderzijds is er wel degelijk een verschil tussen de toestand in de faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel, en de andere gemeenten van de Vlaamse Rand. De studie toont dat aan. De studie ging wel degelijk over de faciliteitengemeenten.

Mijnheer de minister, u zegt dat u steeds duidelijke taal hebt gesproken en dat u nooit een blijk van zwakheid hebt getoond ten aanzien van de Vlaamse Rand. Dat klopt. U hebt immers in het verleden – en tot op de dag van vandaag – kordate uitspraken gedaan. Wij zijn evenwel meer geïnteresseerd in de daden op het terrein om de huidige situatie daar te veranderen.

De voorbeelden die ik in mijn interpellatie heb aangehaald, slaan trouwens niet alleen op uw beleid, maar ook op dat van heel wat van uw collega's in de regering. Ik meen duidelijk aangetoond te hebben dat we terzake op zijn minst kunnen spreken van een gebrek aan aandacht voor de problematiek in de Vlaamse Rand. En dan druk ik me nog zacht uit.

U zegt bijvoorbeeld dat minister Vanderpoorten blijk heeft gegeven van goede wil. Goede wil volstaat echter niet. Ik denk dat minister Vanderpoorten – indien ze dat zou willen – wel degelijk over de nodige wapens beschikt om zaken af te dwingen inzake het faciliteitenonderwijs, wapens die ze nu niet gebruikt.

Ik verwijs in dit verband ook naar het hele dossier van de sociale huisvesting. U hebt terzake verwezen naar het destijds door de heren Suykerbuyk en Van Vaerenbergh geformuleerde voorstel. Er zijn mijns inziens inderdaad criteria die gehanteerd konden worden in het kader van dat voorstel. Dit wordt trouwens bewezen door het feit dat deze thans gehanteerd worden als Vlabinvest-criteria.

U bent ook zo wijs geweest het niet meer te hebben over het recht van voorkoop, nochtans een belangrijk instrument voor het voeren van een beleid dat ervoor zorgt dat niet alleen de Nederlandstaligen uit de regio daar kunnen blijven, maar ook dat Vlamingen van elders zich in die randgemeenten kunnen vestigen. U weet echter net zo goed als ik dat de huidige minister van Huisvesting geen voorstander is van dat recht van voorkoop.

U hebt ook een aantal positieve zaken uit de studie proberen te halen. Ik denk vooral aan het feit dat hiermee wordt aangetoond dat er in de Rand geen historische Franstalige minderheid is. Eigenlijk is dat iets dat we al lang wisten. Om dat te weten volstaat het de bevolkingscijfers van het NIS te raadplegen.

U hebt ook beaamd dat de faciliteiten contraproductief zijn, iets wat moeilijk te weerleggen is. Ik kan in dit verband enkel verwijzen naar bepaalde uitspraken van bepaalde belangrijke leden van

Van Nieuwenhuysen

deze regering, in het bijzonder van de minister-president, over onder meer de omzendbrief-Peeters. Deze uitspraken doen bij mij het vermoeden rijzen dat niet iedereen daarvan doordrongen is. Het is evenwel de toekomst die belangrijk is en in dit verband moeten we ons de vraag stellen wat het gevolg zal zijn van deze studie.

U hebt eigenlijk mijn vrees bevestigd, met name dat de zaak nog moet worden bekeken en dat, met andere woorden, misschien tegen het einde van deze legislatuur de eerste voorstellen op papier zullen staan. Het zal dan aan de volgende regering zijn om die eventueel uit te voeren. Dat is nu precies mijn kritiek. Men had deze studie niet nodig om een beleid te voeren. Op een paar details of wetenswaardigheden na, doet deze studie niets anders dan bevestigen wat iedereen reeds wist over de Vlaamse Rand.

Ik ben het met u eens als u zegt dat we geen repressie willen voeren. Een repressief beleid is uiteraard iets helemaal anders dan een kordaat beleid. Als er voor deze regering, in de 2 jaar die haar nog rest, uiteindelijk sprake zal zijn van een kordaat beleid, dan zal dat kunnen bestempeld worden als een hele ommezwaai in vergelijking met de eerste 3 jaar die we achter de rug hebben. Helaas kunnen we aan de faciliteiten inderdaad wettelijk niets veranderen. U hebt zich trouwens altijd heel legalistisch opgesteld. Toch wens ik even te verwijzen naar een uitspraak die u vorige week in De Standaard hebt gedaan. Het ging daarbij echter over een totaal ander dossier, namelijk het toelaten van allochtonen in overheidsdiensten. U hebt in dit verband gezegd dat we desnoods tijdelijk een mouw moeten passen aan de Grondwet. Mijnheer de minister, als dit kan voor de problematiek van de allochtonen in overheidsdiensten, dan moet dat toch ook kunnen voor de problematiek van de Vlaamse Rand rond Brussel.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik wens even kort te reageren op 2 elementen uit het antwoord van de minister.

Zo heeft de minister verklaard dat er heel wat mensen – en met name Franstaligen – zijn die in de Rand slapen, maar voor de rest volledig op Brussel afgestemd zijn. Dat is juist en ook wij kunnen dat dagelijks vaststellen. Daar ligt precies het actierein van zij die lokale verantwoordelijkheid dragen. Zij moeten daarop inspelen om ervoor te zor-

gen dat zij hun computer, auto, kinderen, enzovoort niet op Brussel afstemmen. Zij moeten daar-entegen in onze randgemeenten voorzien in een lokaal aanbod voor die mensen om hen in de Nederlandse cultuur te integreren. De bal ligt daarbij in ons kamp, althans in het kamp van zij die verantwoordelijkheid dragen.

Daarnaast hebt u ook verklaard niet ongevoelig te zijn voor het argument dat het aantal Vlaamse mandatarissen zou kunnen dalen. Deze reactie stemt mij gelukkig.

Het ontwerp van gemeente- en provinciedecreet is vatbaar voor discussie en amenderingen. Als men het mij vraagt, dan moet dat niet alleen zijn voor die gevallen in de Rand of in de faciliteitengemeenten, maar ook meer algemeen voor wat het aantal schepenen betreft.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik lees nog dagelijks Le Soir en luister nog vaak naar het nieuws op de RTBF. Daarbij stel ik vast dat, wanneer het over de Vlaamse Rand gaat, de Franstalige politici in hun agressiviteit en alertheid vaak een grote eensgezindheid aan de dag leggen. Zo vergaderen de burgemeesters van de faciliteitengemeenten vaak met de heer Moureaux, de heer Maingain of mevrouw Milquet waarbij meerderheid en oppositie het dikwijls roerend eens blijken te zijn. Een mooi voorbeeld daarvan is de affaire-Nabholz.

Daartegenover staat dat de Vlaamse regering, bij monde van de minister-president, de indruk geeft dat er geen tegenstellingen meer zijn. Toen ik onlangs aan de heer Van der Kelen van Het Laatste Nieuws vroeg wat volgens hem het nieuwe is aan minister-president Dewael, antwoordde hij mij dat het nieuwe lag in het feit dat er opnieuw met de Franstaligen wordt gepraat. De heer Van der Kelen had het in zijn antwoord over een Dewael die erin slaagt opnieuw bruggen te bouwen. Het is echter gemakkelijk bruggen te bouwen als er geen eisen worden gesteld en als er naar de andere kant duidelijke signalen worden gegeven. Ik verwijs in dit verband niet alleen naar de omzendbrief-Peeters, maar ook naar het feit dat de federale regering het rapport-Nabholz heeft geparafeerd. Dat het nog moet uitgevoerd worden, is een andere zaak. Dat is een zaak op Vlaams niveau waarvoor hier een meerderheid moet worden gevonden, een meerderheid die er echter niet is. Maar die signalen werden wel uitgestuurd. Als er geen tegenbeweging op

Van Rompuy

gang wordt gebracht, vrees ik dat de toestand nog zal verslechteren. Franstaligen komen in de faciliteitengemeenten wonen omwille van de faciliteiten.

Uit de studie blijkt dat de verfransing zich doorzet. Dat zal de Vlamingen er nog minder toe aanzetten om daar te gaan wonen. Mijnheer de minister, ik pleit er niet voor dat u agressief zou reageren. Het Vlaams Blok bewijst de Vlamingen geen dienst door een separatistisch discours te voeren. Dat kweekt bij heel wat Franstaligen een negatief imago. (*Rumoer*)

Het Vlaams Blok draagt ook een deel van de verantwoordelijkheid.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Van Rompuy, u doet nu net hetzelfde als minister-president Dewael. Als regeringsleider zegt hij dat de omzendbrief-Peeters werkt als een rode lap op een stier. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : De omzendbrief gaat ervan uit dat mensen zich moeten aanpassen aan bepaalde staatsrechtelijke zaken. U wilt Brussel echter opblazen. Dat is iets anders. U draagt ook een deel van de verantwoordelijkheid. U zult er ook de gevolgen van moeten dragen. De heer Platteau zal me gelijk geven als ik stel dat het separatistisch discours dodelijk is voor de Vlamingen. (*Rumoer*)

Mijnheer de minister, na de nefaste verklaringen van minister-president Dewael en VLD-voorzitter De Gucht heeft nu ook het rapport-Nabholz de Franstaligen opnieuw moed gegeven. De conferentie van Vlaamse mandatarissen moet opnieuw een politiek gewicht krijgen. De band tussen de Vlaamse mandatarissen in de Rand, de Vlaamse parlementsleden en de Vlaamse regering moet worden versterkt.

Deze legislatuur duurt nog anderhalf jaar. Mijnheer de minister, u moet het Actieplan voor de Rand finaliseren. U moet de draad opnieuw opnemen. De ontmoediging is groot. In Brussel is dat ook het geval. Daar kan men echter nog terugvallen op structuren en waarborgen. In de faciliteitengemeenten heerst het gevoel dat men blijft aanmodderen en dat de Vlaamse regering geen duidelijke houding aanneemt.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik heb lang geleefd en gewoond in Wallonië. Ik heb daar veel vrienden, waaronder een aantal ministers. Ook aan die mensen moeten we zeggen wat we denken. Zij moeten hun cultuur verdedigen zoals wij dat met de onze doen. We moeten voor elkaar respect hebben. Veel culturen moeten naast elkaar kunnen bestaan. Hoe meer dat het geval is, hoe rijker men als persoon wordt.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, er is een fundamenteel verschil in perceptie tussen Vlaanderen en Wallonië. Ook vanuit politiek oogpunt ligt men in Vlaanderen niet meer wakker van het probleem. Dat geldt ook voor de Vlaamse regering. Mijnheer de minister, u ligt daar wel wakker van. U zegt zelf dat het Randbeleid te maken heeft met huisvesting, mobiliteit en alle mogelijke deelaspecten. U komt hier een brevet van goede bedoelingen afleveren. Tegelijkertijd toont u echter uw onmacht omdat u er niet in slaagt om bij uw collega's in de Vlaamse regering hetzelfde gevoel over te brengen.

Het kan immers niet dat een minister-president de omzendbrief-Peeters afschiet terwijl u die verdedigt. Studies bewijzen dat de faciliteiten de integratie van Franstaligen absoluut niet hebben bevorderd, wel integendeel. Het beleid van de regering is op dat gebied helemaal niet coherent. Aan Franstalige kant is de politieke visie over de Rand wel coherent. Ze aanvaarden niet dat de Rand tot het Nederlandse taalgebied behoort. Dat is het verschil in politieke opstelling.

Aan de heer Van Rompuy wil ik nog opmerken dat het klopt dat we separatisten zijn. Dat is toch ons recht in een democratie ? (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Het gevolg daarvan is dat de Vlaamse partijen in Brussel er dankzij het Vlaams Blok op vooruit zijn gegaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Als het nieuwe gemeentedecreet wordt uitgevoerd zoals het nu op tafel ligt, dan komt de invoering van het kiessysteem-D'hondt er. Dat systeem houdt een verbilliging van de vertegenwoordiging in. Het gevolg ervan zou een vermindering van het aantal schepenen zijn. Kraainem zou door de invoering van het

Van Grembergen

systeem haar ene Vlaamse schepen verliezen en Sint-Genesius-Rode 1 van de 2 Vlaamse schepenen, maar er zouden ook 8 extra Vlaamse gemeenteraadsleden bijkomen. Het systeem-D'hondt heeft immers vooral een positief resultaat op het aantal gemeenteraadsleden. Dit is echter gedeeltelijk nog wishful thinking. De invloed is nooit volledig berekenbaar, want er zijn veel taalgemengde lijsten.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen, door de heren Van Rompuy en Sauwens en door de heer Moreau werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verhouding tussen de provincie Vlaams-Brabant en de VZW De Rand

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verhouding tussen de provincie Vlaams-Brabant en de VZW De Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, met enige vertraging heb ik de nota in handen gekregen over de conclusies die de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant heeft getrokken uit het jaarlijks overleg met de VZW De Rand dat op 17 maart plaatsvond. Uit die nota blijkt dat het belangrijkste agendapunt tijdens de bespreking de moeilijke positie was van de VZW De Rand tussen de Vlaamse regering en de provincie.

Die moeilijke positie blijkt voor nogal wat wrijvingen te zorgen. De Bestendige Deputatie wil zelfs de overeenkomst tussen de provincie en de VZW herzien. Volgens de nota stelt de Deputatie met lede ogen vast dat de Vlaamse regering steeds meer de neiging vertoont om rechtstreeks met de VZW De Rand te werken. Ze meent dan ook dat de VZW op die manier dreigt uit te groeien tot een streekbestuur. De VZW houdt er bovendien een fundamenteel andere visie op na over de werking in de faciliteitengemeenten.

De provincie pleit ervoor om die gemeenten meer te betrekken bij een brede regiowerking, maar de Vlaamse regering streeft er via de VZW veeleer naar om specifieke acties te ontwikkelen in die gemeenten. Als de Bestendige Deputatie met een brede regiowerking de bedoeling heeft om de banden en de samenwerking met de rest van Vlaams-Brabant te versterken, dan staan we achter het idee. Ik weet echter niet zeker of het provinciebestuur dat bedoelt. De provincie verwijt de VZW, en derhalve de Vlaamse regering, dat de aanpak de betrokken gemeenten tot een speciaal statuut dwingt. Die gemeenten hebben natuurlijk een speciaal statuut : ze zijn nu eenmaal al 40 jaar lang faciliteitengemeenten. Het ligt voor de hand dat rekening wordt gehouden met dat statuut.

De provincie beschouwt de specifieke aanpak als een vorm van extra steun aan de onwillige gemeentebesturen van de Rand. In feite is dat ook zo. VZW De Rand springt in als een gemeentebestuur de Nederlandstalige inwoners discrimineert. Wij opteren voor een compensatie door bijvoorbeeld het faciliteitenonderwijs niet langer te subsidiëren.

Onze eerste bekommernis is ervoor zorgen dat de Nederlandstalige inwoners van die gemeenten zo weinig mogelijk nadelen ondervinden in vergelijking met de inwoners van de rest van Vlaanderen. Ik heb de indruk dat de verschillen in aanpak en visie tussen de provincie en de Vlaamse regering via de VZW De Rand niet zo fundamenteel van aard zijn dat er niet aan kan worden geredieerd. Als de provincie verkiest om convenants af te sluiten met de Vlaamse regering en er dus niet langer wordt gewerkt via regeringsopdrachten aan de VZW, dan lijkt het mij duidelijk dat het provinciebestuur zich door de VZW en dus door de Vlaamse regering gepasseerd voelt. Ik citeer uit de nota : 'Ook wordt de provincie vaak voor voldongen feiten geplaatst voor wat betreft de werking van de VZW De Rand'.

Er wordt daarbij verwezen naar de ondersteuning van de Nederlandstalige sportwerking in de facili-

Van Nieuwenhuysen

teitengemeenten. De provincie klaagt erover dat een deel van het Bruegelproject in handen is van de VZW en dat aan de VZW werd gevraagd om beleidsvoorstellen voor huisvesting uit te werken. Er wordt ook verwezen naar de overdracht van de Randkrant naar de VZW zonder enige vorm van overleg en naar een eenzijdig doorgevoerde statuutswijziging van de VZW. Er wordt opgemerkt dat de provincie het eerste aanspreekpunt van de Vlaamse regering moet zijn voor gebiedsgerichte acties in de Vlaamse Rand. De provincie beschouwt gebiedsgericht werken als een van haar kerntaken. Die opmerking geeft aan waar alles om draait.

Mijnheer de minister, onze bekommernis is veel minder het gelijk van de ene of van de andere partij. Via een goede communicatie en goede afspraken kunnen veel van de bestaande frustraties worden weggewerkt. We maken ons hierover zorgen. Het standpunt van de provincie zou al geruime tijd kenbaar zijn gemaakt aan zowel de minister-president als aan u. Uit de nota leid ik af dat het de uitdrukkelijke bedoeling is van de provincie om over het probleem een discussie te voeren in het parlement. Tot op heden heb ik daarvan nog niet veel gemerkt. We maken ons zorgen over het geruzie en over het feit dat verschillende instanties naast elkaar werken. Het is daarvoor geen goed moment, want uit de studie die daarnet in de interpellatie uitvoerig aan bod is gekomen, blijkt dat we terrein aan het verliezen zijn in de faciliteitengemeenten. We hebben bovendien een slecht rapport gekregen van de Raad van Europa. De Franstaligen voelen zich meer dan ooit gesteund in hun ambitie om het gebied bij Brussel te annexeren.

Mijnheer de minister, hoe heeft de Vlaamse regering gereageerd op de klachten van de provincie Vlaams-Brabant? Werd al overleg gepleegd met de bedoeling de meningsverschillen uit de weg te ruimen? Welke opmerkingen van de provincie kunnen door de Vlaamse regering worden onderschreven? Werd het beleid al enigszins bijgestuurd?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de vraagsteller heeft gelijk dat er sprake was van onvolmaakte communicatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant over de werking van de VZW De Rand.

Op 17 juni bezorgde de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant haar visie op de werking van de VZW De Rand. Gezien het ontslag van toenmalig minister Anciaux kort nadien, heeft er geen overleg meer plaatsgevonden tussen de provincie en de minister. Toen de coördinerende bevoegdheid voor het beleid in de Vlaamse Rand bij mijn bevoegdheidspakket werd gevoegd, heb ik de opdracht gegeven om een overleg te plannen met de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant en de VZW De Rand. Deze vergadering vond plaats op maandag 7 oktober jongstleden. Tijdens dit overleg, waarbij iedereen zijn bekommernissen kon meedelen, werd vastgesteld dat de visie over het beleid in de Vlaamse Rand en de werking van de VZW De Rand niet echt van elkaar verschillen. Dat beaamt u trouwens zelf. Wel waren er misverstanden ontstaan door een onvolmaakte communicatie, of het vermoeden dat het ene bestuur wat opzij werd gezet door het andere. Het politiek overleg zal in de toekomst op regelmatige basis plaatsvinden om deze communicatieproblemen of misverstanden te verhelpen.

Met betrekking tot de werking van de VZW De Rand en de nieuwe taken die ze krijgt van de Vlaamse Gemeenschap, bijvoorbeeld op het vlak van sport, ben ik ervan overtuigd dat dit niet ingaat tegen het gevoerde beleid van de provincie van een brede regiowerking. We hebben daar trouwens over gesproken met de Bestendige Deputatie. Ook zij vond dit te rijmen met haar inzichten. De VZW De Rand zorgt voor een eerstelijns ondersteuning, zodat het mogelijk wordt voor de faciliteitengemeenten om volop te participeren aan de regiowerking van de provincie. Het is helemaal niet de bedoeling om de faciliteitengemeenten te beschouwen als een aparte entiteit in Vlaanderen of binnen Vlaams-Brabant. Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap, alsook dit van de provincie Vlaams-Brabant, gaat er net van uit dat deze 6 gemeenten integraal deel uitmaken van Vlaanderen en op eenzelfde wijze moeten worden behandeld.

Wat de inspraak van de provincie in de VZW De Rand betreft, kan ik meedelen dat in 2003 de definitieve voorbereidingen worden getroffen om van de VZW De Rand, in het kader van het beter bestuurlijk beleid, een verzelfstandigd agentschap te maken. U weet dat deze operatie bezig is, met de EVA's (Extern Verzelfstandigde Agentschappen) en de IVA's (Intern Verzelfstandigde Agentschappen). De provincie Vlaams-Brabant zal hierin een volwaardige partner zijn. Concreet betekent dit dat de VZW De Rand als agentschap wordt erkend, met als taakstelling de actie op het vlak van cultuur, jeugd en sport in de Vlaamse randgemeenten,

Van Grembergen

meer specifiek in de 6 Vlaamse faciliteitengemeenten. Voor de overige randgemeenten heeft De Rand een coördinerende opdracht.

Daarnaast heeft de VZW De Rand ook een signaalfunctie. Vanuit haar positie op het terrein houdt ze de vinger aan de pols van wat er leeft in de Rand en in het bijzonder bij de Vlamingen in de Rand. Ze kan dus beleidssuggesties en – aanbevelingen doen, maar het spreekt voor zich dat de politieke verantwoordelijkheid voor het beleid bij de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant ligt.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het verheugt me dat het conflict dat er was blijkbaar is bijgelegd. De komende maanden en jaren zullen we zien of dat structureel is. Het slechtste wat kan gebeuren is immers dat de 2 belangrijkste actoren in de Vlaamse Rand in gespreide slagorde zouden optreden.

U hebt het over de omvorming van de VZW De Rand tot een agentschap. Ik weet niet of het de bedoeling is dat we hier later nog een discussie voeren over die omvorming. Ik sta wat terughoudend tegenover een dergelijk agentschap. Waarschijnlijk zal het parlement minder verantwoording kunnen vragen over het beleid van dit agentschap dan momenteel het geval is.

Minister Paul Van Grembergen : Het zal nu veel duidelijker zijn wie het aanspreekpunt en de politieke verantwoordelijke is voor alle agentschappen, namelijk de minister. Nu kan bij een aantal Vlaamse Openbare Instellingen de politieke verantwoordelijkheid veel moeilijker bij de minister worden gelegd. Het is dus net de omgekeerde houding die we politiek aannemen. Dat heeft te maken met de beleidslijn van de Vlaamse regering, die ook in het regeerakkoord staat. Dan heb ik het over het primeren van de politiek.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 15.29 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 15.48 uur.*
- *De heer Stefaan Platteau treedt als voorzitter op.*

Interpellatie van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over het Brusselse taalhoffelijkheidsakkoord

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Lootens-Stael tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over het Brusselse taalhoffelijkheidsakkoord.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had gehoopt hier de minister-president aan te treffen, maar ik neem aan dat u ook in zijn naam zult antwoorden op vragen waarbij u betrokken partij bent.

Het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord, door sommigen taalgrofheidsakkoord genoemd, dateert van 1996. In het verleden hebben we er hier nog over gesproken. Maar het is misschien nuttig om voor alle duidelijkheid aan te geven waarover het precies gaat. Een jaar na 1996 werden omzendbrieven verstuurd naar gemeenten en OCMW's. Het akkoord bepaalde dat er eentaligen mochten worden aangeworven, op voorwaarde dat ze binnen de 2 jaar Nederlands zouden leren. Dit was een akkoord om de dagelijkse de facto overtredingen van de taalwetgeving officieel te maken en ze te constitutionaliseren. De recentste cijfers met betrekking tot de toepassing van dit akkoord dateren van 1999. Ik benadruk dat laatste : van 1999.

De huidige informatiestop die terzake bestaat, toont alleen maar aan dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering wel degelijk zeer veel heeft te verbergen in dit onfrisse dossier. Die gegevens van 1999 tonen aan dat toen drie kwart van de aanwervingen bij de Brusselse OCMW's strijdig waren met de taalwet. De vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad schorste maar liefst 101 aanwervingen, terwijl er nauwelijks 2 daadwerkelijk werden vernietigd. Ook dat laatste wil ik beklemtonen.

Voor het Brussels Gewest de bevoegdheid kreeg over de vernietiging van de onwettige aanwervingen lag het percentage van het aantal vernietigingen nog op 78,9 percent, namelijk in het jaar 1980. Nu bedraagt het ongeveer 0,1 percent. Op 31 augustus 2000, in volle vakantie en zonder veel ruchtbaarheid, verlangde minister Neyts het taalweto-

Lootens-Stael

vertredingsakkoord nog eens met een termijn van 2 jaar. De voorbije jaren is er absoluut geen enkele vooruitgang merkbaar geweest, integendeel. Dat is gebleken uit gegevens van de vice-gouverneur, die toch nog via de media doorsijpelden. Wij, als raadsleden in het parlement, kregen die gegevens alleszins niet. Toch werd het akkoord onlangs nogmaals verlengd voor 2 jaar. Ook dat gebeurde min of meer zonder veel ruchtbaarheid, hoewel er nu wat meer aandacht voor was, daar het Vlaams Blok er net voor het zover was, over interpeleerde in het Brussels Parlement. Dat gebeurde opnieuw in de vakantieperiode. De taalvereisten werden nog eens extra versoepeld. Eentaligen die sinds 1996 in dienst zijn en nog steeds geen enkel bewijs hebben geleverd van een degelijke kennis van het Nederlands kunnen dus nog zonder ook maar één probleem in dienst blijven tot 2006. Althans, ze kunnen in dienst blijven mits ze 40 percent behalen op een taalexamen. Als ze dus kunnen bewijzen dat ze niet slagen met niet minder dan 40 percent, dan zijn ze geslaagd. Een andere mogelijkheid is dat ze een taalopleiding volgen, wat dat concreet ook moge betekenen. En zelfs na 2006 is er nog geen enkele garantie. Wie na die 6 jaar nog steeds geen woord Nederlands kent, mag niet blijven, tenzij – opnieuw – in uitzonderlijke gevallen.

Het valt dan ook te vrezen dat deze uitzonderlijke gevallen weer eens de vaste regel gaan worden.

Het nieuwe akkoord stelt namelijk dat contractuelen die na 4 jaar hun taalbrevet nog niet hebben behaald, geen verlenging van hun contract krijgen, tenzij hun ontslag de continuïteit van de dienst in gevaar zou brengen. Deze uitzondering zet niet alleen de deur wagenwijd open voor misbruiken allerhande, maar is bovendien in flagrante tegenspraak met de gekende rechtspraak van de Raad van State die reeds herhaaldelijk onomwonden stelde dat de continuïteit van een dienst niet kan worden ingeroepen om de taalwetgeving zomaar opzij te schuiven.

De verlenging van het taalwetovertreedingsakkoord is een zoveelste schaamteloze ondergraving van de al veel te povere en wraakroepende dienstverlening aan de Nederlandstaligen in Brussel. Bestaan de taalwetten moeten gewoon strikt en duidelijk worden toegepast. Over wetsovertredingen kan gewoonweg niet worden onderhandeld. Daarenboven doet de Brusselse Hoofdstedelijke regering, door het negeren van de eerder afgesproken voorwaarden in het taalhoffelijkheidssakkoord, alsof er voor

2002 helemaal geen taalhoffelijkheidssakkoord bestond.

De taalexamen waren op vraag van het FDF vergemakkelijkt. Men heeft dus die toegeving gekregen, maar desalniettemin, dus ondanks die toegeving die de enige vereiste was voor de Franstaligen om het eerder afgesloten taalwetovertreedingsakkoord toe te passen, vond men het toch nodig om opnieuw toegevingen te doen aan diezelfde francofone en francofiele eisen om opnieuw een nieuw taalwetovertreedingsakkoord, zo mogelijk nog grover dan het voorgaande, in te stellen.

De taalexamen werden dus versoepeld, maar in plaats van consequent diegenen te ontslaan die er na respectievelijk 2 of 4 jaar niet in geslaagd waren het taalbrevet te behalen, riep men een nieuw systeem in dat de zaak eens te meer op de lange baan moet schuiven. Tevens is conform de Grondwet niet de Brusselse, maar de federale overheid bevoegd voor de taalwetgeving in Brussel. Het door de Brusselse Hoofdstedelijke regering afgesloten taalhoffelijkheidssakkoord dat in feite een wijziging van de taalwetgeving inhoudt, is dan ook totaal ongrondwettelijk.

Mijnheer de minister, ik herinner me nog goed wat tijdens de vakantie op de Brusselse televisiezenders werd gezegd of in de pers werd geschreven naar aanleiding van het afsluiten van dit akkoord. Minister-voorzitter de Donnée van de Brusselse Hoofdstedelijke regering zei toen dat we een beetje geduld moeten oefenen en dat we een beetje verdraagzaam moeten zijn. Welnu, ik was eerlijk gezegd geschokt. Immers, als er in de voorbije decennia in Brussel iemand is die verdraagzaam is geweest en geduld heeft geoefend, dan is het juist de gemeenschap van de Vlamingen die hier wonen of werken en die hier zowel in de gemeenten als bij OCMW's met een gebrekkige dienstverlening worden geconfronteerd. In OCMW's, openbare ziekenhuizen en gemeentehuizen werden we als het vuil van de straat behandeld omdat we de taal van Molière niet spraken. We werden als boeren behandeld. Toch zijn we verdraagzaam en geduldig geweest en hebben we altijd gewacht tot de taalwetgeving eindelijk zou worden toegepast. Zijn woorden waren dan ook totaal – om het nog eufemistisch uit te drukken – misplaatst.

Ik wil er ook op wijzen dat in de voorbije jaren vele en steeds meer miljarden franken uit de federale schatkist naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gevloeid voor het vervullen van de hoofdstedelijke rol die Brussel heeft. Brussel is echter ook de tweetalige hoofdstad van dit federale land.

Lootens-Stael

Wanneer de Brusselse Hoofdstedelijke regering er dan niet in slaagt om die tweetaligheid concreet in te vullen, dan ben ik ook van oordeel dat men niet permanent aan de federale poort moet bedelen om nog meer middelen.

Ik citeer in dit verband De Financieel-Economische Tijd van 20 juli 2002 : 'Paars-groen heeft zich de afgelopen jaren veel moeite getroost om het Brussels Gewest financieel te verwennen en als derde gewest à part entière te versterken. Maar intussen wordt de tweetaligheid van Brussel, het sluitstuk van de federale staatsordening in dit land, verder aangevreten. De Brusselse rechters zijn onder paars-groen eentalig toegevoegd of functioneel tweetalig geworden en nu kan ook opnieuw eentalig gemeentepersoneel aangeworven worden. Met taalhoffelijkheid heeft dit alles al lang niets meer te maken, met grofheid des te meer'. Ik denk dat dit een mooie en kernachtige samenvatting is van wat ik daarnet heb gezegd.

Ik heb toen in de media ook gelezen dat Brussels minister Gosuin heeft verklaard heel gelukkig te zijn dat het nieuwe taalwetovertreddingsakkoord geen al te rigide kader was. Welnu, wanneer een FDF'er de lof zwaait over taalakkoorden in Brussel, dan weten we wel wat we daarvan moeten denken. Minister Gosuin heeft ook gezegd dat dat akkoord in de schoot van de Brusselse regering in 15 minuten rond was. Ook dat zegt veel over uw aanwezigheid en over die van uw Vlaamse collega's.

Mijnheer de minister, dit nieuwe taalwetovertreddingsakkoord is een nieuwe ramp voor de dienstverlening aan de Vlamingen in Brussel. De situatie die al niet zo fraai was, wordt daardoor nog verergerd. U zult dit niet ontkennen.

Heeft de Vlaamse regering reeds de nodige stappen gezet om, met betrekking tot dit on-Vlaamse taalhoffelijkheidsakkoord, het overlegcomité samen te roepen ? Indien dit niet het geval is, wordt dit dan nog in het vooruitzicht gesteld ? Wat is de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van dit taalhoffelijkheidsakkoord ?

Zoals reeds eerder gezegd, werd dit akkoord goedgekeurd met de oorverdovend stille, maar desalniettemin schuldige medeplichtigheid van uzelf in de Brusselse regering. Is een dergelijke houding nog wel te rijmen met uw opdracht in de Vlaamse regering, een opdracht die er toch in bestaat te waken over de belangen van de Vlaamse Gemeenschap buiten, maar ook en vooral in Brussel ?

Mijnheer de minister, ik weet dat u niet aanwezig was op de persconferentie die minister Gosuin samen met de minister-voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke regering heeft georganiseerd. U zult daarvoor wel redenen hebben gehad. U was echter wel aanwezig aan de regeringstafel. Daarom wil ik u tot slot vragen welke stappen de Vlaamse regering zal ondernemen om de taalrechten in Brussel te vrijwaren en zo eindelijk eens een einde te maken aan de permanente overtreding van de taalwetgeving, door welke akkoorden dan ook.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Lootens-Stael heeft zijn oppositierol met brio gespeeld en daarbij enkele moeilijke punten van het taalakkoord ter sprake gebracht. Toch vertoont dit verhaal ook andere zijden, iets wat in de meeste politieke verhalen wel het geval is. Ik heb immers in het huidige taalakkoord niet minder dan 8 punten gevonden die goed tot zeer goed te noemen zijn. Daarnaast zijn er 2 punten waarbij men zich inderdaad enige vragen kan stellen.

Toch wens ik eerst even de algemene context te schetsen. Voor het statutair personeel is de toestand op dit ogenblik meer dan bevredigend te noemen. Daar wordt de wet in sterke mate, zij het nog niet genoeg, toegepast en daar stel ik niet onmiddellijk een groot probleem vast.

Wie naar de vorige spreker heeft geluisterd, zou daaruit kunnen concluderen dat er in de Brusselse overheidsdiensten geen enkele persoon bereid of in staat is om Nederlands te praten. Dat is niet juist, want de situatie is in het algemeen bevredigend te noemen. De openbare ziekenhuizen vormen een ander paar mouwen, maar dat is een onderwerp voor een apart debat.

Wat de contractuele personeelsleden betreft, stellen zich een aantal andere problemen. Mijnheer Lootens-Stael, u zegt dat op dit punt de wet moet worden toegepast. De wet spreekt zich echter hierover niet ondubbelzinnig uit. De Nederlandstalige kamer van de Raad van State volgt onze interpretatie en stelt dat de taalwet ook van toepassing is op contractuele personeelsleden. De Franstalige kamer is die overtuiging echter niet toegedaan. Zolang aan het hoofdmechanisme van de vernietiging, waarbij 2 ministers het besluit moeten tekenen, niet wordt voldaan, zitten we in een vervelende situatie. Om daaraan tegemoet te komen, werd er een taalakkoord afgesloten, dat inderdaad ook een aantal keren werd verlengd.

Gatz

De huidige verlenging houdt een aantal positieve punten in. Het is belangrijk dat er werd gezorgd voor een grote doorbraak over de inhoud van de taalexamens bij Selor. Die heeft meer tijd in beslag genomen dan goed was voor ons, namelijk meer dan 2 jaar. De commissieleden die dit debat aandachtig hebben gevolgd, weten echter ook dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering afhankelijk was van de hervormingen die op federaal vlak moesten worden doorgevoerd. Dat is nu gebeurd. De examens zijn functioneler, meer aangepast aan de functie die de mensen op het terrein moeten uitoefenen. Ze zijn ook gebruiksvriendelijker. Vroeger was dit niet het geval, waardoor een aantal Franstaligen het taalakkoord niet wensten toe te passen. We hebben bovendien de steun gekregen van de universiteit van Luik. Uit een objectieve studie van de universiteit blijkt dat de testen zoals ze nu zijn opgesteld na een aantal kleine aanpassingen wel degelijk beantwoorden aan de definitie van een functioneel taalexamen.

De voorbereiding van de examens werd fel vergemakkelijkt. Ik heb zelf de cd-rom's opgevraagd. De drempel om zich grondig voor te bereiden op een examen is erg verlaagd.

Via de omzendbrief aan de lokale besturen werd duidelijk gemaakt dat arbeidscontracten voor bepaalde duur voor contractuele personeelsleden een ontbindende voorwaarde moeten bevatten. Dit komt erop neer dat mensen binnen de 2 jaar een taalexamen moeten afleggen. Indien dit niet gebeurt, wordt het contract niet verlengd. De juridische houding wordt hierdoor toch duidelijk verstrengd.

Wel blijkt dat het behalen van 40 percent voor het examen van Selor voldoende is om het contract eenmalig te verlengen. Persoonlijk vind ik die zaak bespreekbaar. De rechtsbasis voor deze regel is natuurlijk onzeker. Later zal blijken of ze de toetsing door de juridische colleges kan doorstaan. We moeten ons geen illusies maken. De oppositie heeft van haar democratisch recht gebruik gemaakt om naar de Raad van State te stappen om de vernietiging van het eerste akkoord te eisen. Voor de bijkomende stappen zal ze dat ongetwijfeld ook doen. Dat zijn echter de normale spelregels. De beslissingen van de administratieve overheid moeten de juridische controle doorstaan.

De Brusselse Hoofdstedelijke regering gaat niet slecht te werk als ze stelt dat mensen die zich inspannen, moeten worden beloond. Dat is zeer be-

langrijk. Uiteraard moet er op een bepaald moment een resultaat zijn. Men tracht in de lokale besturen een sfeer te creëren om kandidaten een taalexamen te laten afleggen. Degenen die hun best doen, worden beloond. Op termijn kan dit een mentaliteitswijziging in de lokale besturen tot stand brengen. Daar wringt nu vaak het schoentje. Een mentaliteitswijziging kan men immers niet altijd met wetten tot stand brengen.

De ontbinding van het contract zal gebeuren na 2 jaar, wanneer de kandidaat zijn examen niet heeft afgelegd of indien hij niet is geslaagd. Ik geef toe dat de regeling die werd getroffen enkel geldt voor de mensen die vanaf nu in dienst worden genomen. Degenen die al meer dan 2 jaar in dienst zijn, krijgen nog een aantal jaren respijt. Dat is geen goede zaak. Wel kan men juridisch argumenteren dat het aangewezen is beide categorieën op dezelfde manier te behandelen.

Er zijn nog 3 punten die aantonen dat de juridische context voor dit akkoord strikter moet worden geïnterpreteerd. Er volgt opnieuw een zesmaandelijks evaluatie op het niveau van de Brusselse Hoofdstedelijke regering. Men zal nauwgezet opvolgen hoe het systeem evolueert. De uitwisseling van de gegevens van de vice-gouverneur en van het administratief toezicht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal efficiënter gebeuren. Hoe vreemd het ook moge klinken, blijken die gegevens niet altijd overeen te stemmen. Ook daar zullen een aantal stappen worden gezet om de zaken op elkaar af te stemmen zodat het systeem doorzichtiger wordt en makkelijker controleerbaar. Ten slotte zou onder impuls van Selor, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de federale minister voor Ambtenarenzaken een opvolgingscomité tot stand worden gebracht. Dit toont toch aan dat men op het federaal niveau de zaak wenst te volgen. Federaal minister Van Den Bossche heeft tijdens de vakantie gezegd dat er een aantal inspanningen zijn geleverd om de taalexamens functioneler te maken. Hij zal niet meer toelaten dat de lat lager wordt gelegd. Die uitspraak laat aan duidelijkheid niets te wensen over.

Geachte collega's, ik sta erop deze argumenten telkens weer in het debat in te brengen. Ik weet dat dit een heikel punt is. U zult me niet horen zeggen dat er geen problemen meer zijn en dat het taalakkoord perfect wordt toegepast. Ik wens wel de positieve punten aan bod te laten komen. De werkelijkheid is immers complexer dan de vertegenwoordiger van de oppositie laat uitschijnen.

Gatz

Uiteindelijk is het via een bepaalde cultuur waarbij degenen die een inspanning leveren om de andere landstaal te spreken worden beloond, dat men resultaten zal bereiken. De kracht van dit akkoord ligt juist daarin. Dit wordt door vriend en vijand enigszins onderschat.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is belangrijk dat men ook een andere dan de Brusselse klok hoort luiden. In Vlaanderen is men voor de taalwetgeving in het algemeen zeer gevoelig. Ze is, samen met het territorialiteitsbeginsel, een van de gevoelige vezels van het federaal samenleven in dit land. Alles wat hieraan afbreuk doet, wordt terecht onmiddellijk uitvergroot. We moeten zeer waakzaam zijn. Als het onderwerp wordt behandeld, dan is dit omdat het een Vlaamse aangelegenheid is. Mijnheer de minister, we richten de vragen dan ook uitdrukkelijk aan u.

We hebben in het Vlaams Parlement reeds zeer uitvoerig het taalhoffelijkheidsakkoord besproken. Er werd op 23 mei 2001 een resolutie aangenomen over de tweetaligheid van contractuele ambtenaren in de openbare instellingen van de gemeenten en OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het akkoord betekende toen al een inbreuk op de bestaande taalwetgeving inzake de aanwerving van contractuele personeelsleden. Het kwam tot stand om de politieke patstelling te doorbreken die was ontstaan doordat de Franstalige ministers in de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest weigerden de taalwet toe te passen. Ze blokkeerden elke vernietiging van de onwettige aanwervingen. Dit onwettig overgangsakkoord, dat in 2000 nogmaals met 2 jaar werd verlengd, moest dit jaar aflopen. De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft besloten om de onwettige toestand verder te gedogen. Eentalige contractanten die na 4 jaar de andere taal nog altijd niet kennen, krijgen opnieuw een tijdelijk contract van 2 jaar. Het enige wat zij daarvoor moeten doen, is zich inschrijven voor taallessen. De formele intentie om de andere taal te leren, volstaat dus om in dienst te blijven. Dit lijkt me een absurde geschiedenis.

Omwille van dit feit zijn er reeds politieke incidenten geweest. Ik merk op dat we niet alleen staan met onze kritiek. De heer Vic Ancaux, gewezen lid van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en prominent lid van een van de Brusselse meerderheids-

partijen, heeft destijds ontslag genomen omwille van dit feit. Net als de heer Gatz heb ik dit van nabij meegemaakt tijdens het partijbestuur van de voormalige VU. Zijn oordeel over wat nu gebeurt, kan toch niet anders dan een deskundig oordeel zijn. Hem kan niet meer worden verweten om moedwillig stokken in de wielen te steken, want hij behoort tot een partij, Spirit, die de meerderheid steunt. In een lezersbrief in De Morgen van 6 september schrijft hij dat het nieuwe akkoord ongehoord is. Hij verwonderde zich over de lichtgelovigheid van de Vlaamse leden van de Brusselse Hoofdstedelijke regering. Zijn laatste zin is letterlijk : 'Dat is ongehoord, mijn gewezen Vlaamse collega's maken zich belachelijk.' en hij schrijft ook : 'De straffe bewering van minister-voorzitter de Donnéea dat wie na 4 jaar nog altijd de tweede landstaal niet beheerst, er onherroepelijk uitvliegt, doet mij lachen. Ik heb zo'n krasse taal nog gehoord zowat 5 jaar geleden.' Dit lijkt mij toch wel een sterke getuigenis.

Ik kom nog even terug op de resolutie van 23 mei 2001. In punt 2 van de resolutie heeft het Vlaams Parlement unaniem aan de Vlaamse regering gevraagd om erop toe te zien dat de uitvoering van het vorige taalhoffelijkheidsakkoord dat afliep in 2002, goed verliep en dat kandidaten die niet slaagden voor een eventueel aangepast taalexamen, ook daadwerkelijk uit de openbare instellingen werden geweerd. De recente beslissing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest staat duidelijk haaks op die vraag.

Mijnheer de minister, mijn verzoek tot interpellatie was uitdrukkelijk ook gericht tot de Vlaamse minister-president. Ik wil u als vertegenwoordiger van de Vlaamse regering vragen wat de reactie van de Vlaamse regering is op het nieuwe onwettelijke taalhoffelijkheidsakkoord. Is de Vlaamse regering het eens met de stelling dat het nieuwe taalhoffelijkheidsakkoord de belangen schaadt van de Vlaamse gemeenschap in het algemeen en van de Brusselse Vlamingen in het bijzonder ? Deelt de Vlaamse regering de mening van de heer Vic Ancaux over dit nieuwe akkoord ?

Wat zal de Vlaamse regering ondernemen om punt 2 van de resolutie van 23 mei 2001 uit te voeren ? Zal ze een belangenconflict inroepen tegen de beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke regering ? Zal de regering de zaak aanhangig maken bij het Overlegcomité ? Welke andere stappen beschouwt de regering mogelijk ?

Mijnheer de minister, ik vind het een beetje vervelend dat ik deze vragen moet richten aan een verte-

Loones

genwoordiger van de Brusselse regering. U kunt moeilijk in deze logica stappen. U moet het dubbele petje dat u draagt daadwerkelijk gebruiken en vandaag optreden als Vlaams minister. Ik veronderstel dat u de Vlaamse regering hebt geconsulteerd. Ik verwacht van u natuurlijk het antwoord van de Vlaamse regering.

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, alvorens omstandig te antwoorden op de vragen, wens ik me volkomen te distantiëren van de verbale krachtpatserij en van het onkies woordgebruik van de heer Lootens-Stael. Wie het woord 'medeplichtigheid' in de mond neemt, gaat ervan uit dat er een misdrijf is gepleegd. (*Opmerkingen van de heer Dominiek Lootens-Stael*)

We leveren alle mogelijke inspanningen, onder meer in toepassing van resoluties van dit parlement, om de bestuurstaalwetgeving zo goed mogelijk te respecteren. Dat is allesbehalve een misdaad, maar veeleer een bewijs van ordentelijk beheer.

Artikel 30 van de Grondwet stelt ondubbelzinnig : 'Het gebruik van de in België gesproken talen is vrij ; het kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken'.

Artikel 30 van de Grondwet moet worden samengelezen met de artikels 10 en 11 van de Grondwet houdende het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel waaruit de stelling volgt dat de vrijheid van het gebruik van de talen moet worden erkend zonder discriminatie. Ik zeg dit maar omdat de heer Lootens-Stael naar de Grondwet heeft verwezen.

De toepassing van het principe van de taalvrijheid op de gebruiker van een openbare dienst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, houdt in dat de gebruiker zich kan wenden tot een openbare dienst in de taal van zijn keuze. Om deze taalvrijheid te waarborgen, is de wetgever regelgevend opgetreden via de bestuurstaalwet. (gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken).

Het standpunt van de Raad van State hierover luidt : 'De wetgever heeft gewild dat de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad op zodanige wijze

zouden worden georganiseerd dat geen afbreuk wordt gedaan aan de vrijheid van de geadmistrereerden om de taal van hun keuze te gebruiken in hun mondelinge betrekkingen met deze diensten'. Nederlandstaligen en Franstaligen moeten op volgestrekte voet van gelijkheid worden behandeld – laat daarover geen enkel misverstand bestaan.

De algemene economie van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken in verband met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verleent prioriteit aan het belang van de gebruiker van de plaatselijke diensten, waarbij hij in zijn eigen taal kan worden geholpen, en niet aan het gemak van de personeelsleden van de plaatselijke diensten die het gemakkelijker hebben om zich in de eigen taal uit te drukken.

Dat betekent dat het taalregime in de plaatselijke diensten bepaalt dat elk personeelslid behoort tot een eentalige taalrol, de Nederlandse of de Franse ; dat elk personeelslid tweetalig moet zijn, met uitzondering van het werkliedenpersoneel ; dat minstens 25 percent van de aanwervingen moet worden voorbehouden aan de ene of andere taalrol – lees in dit geval : de Nederlandse – ; dat er voor de hogere graden, vanaf de graad A5, een pariteit is tussen Nederlandstaligen en Franstaligen ; en tenslotte dat de taalkennis van de personeelsleden wordt bewezen door een taalbrevet afgeleverd door het vroegere VWS of het huidige Selor.

De taalwetgeving is wetgeving van openbare orde. Dit wil zeggen dat de taalwetgeving uitzonderingswetgeving is, maar dat de toepassing ervan moet worden gewaarborgd. De wetgeving moet worden geïnterpreteerd met inachtneming van het doel dat de wetgever heeft beoogd, namelijk de gelijke behandeling en de non-discriminatie van de Nederlandstaligen en Franstaligen.

De bestuurstaalwet heeft in de jaren '70 echter aanleiding gegeven tot interpretatieverschillen tussen de Nederlandstaligen en Franstaligen. Dat gebeurde tijdens de periode van hoge werkloosheid, toen verschillende precaire statuten, zoals tewerkstellingsprogramma's voor werklozen en gesubsidieerde contractuelen, in het leven werden geroepen door de overheid. Deze precaire statuten werden geregeld volgens de principes van de arbeidsovereenkomsten. In de jaren '70 was derhalve sprake van een toevloed van contractueel personeel in de plaatselijke besturen. Volgens de Franstaligen was de bestuurstaalwet niet van toepassing voor het contractueel personeel, volgens de Nederlandstaligen was ze dat wel.

Vanhengel

Voor de politieke vertegenwoordigers was het een moeilijke denkoefening om enerzijds de bestuurs-talen te respecteren en anderzijds de continuïteit van de openbare dienst te waarborgen. Bovendien moesten ze een oplossing vinden voor de scheefgetrokken situatie dat werd uitgegaan van het statuut van Brussel als hoofdstad waarin beide gemeenschappen op voet van gelijkheid worden behandeld, ongeacht hun numerieke aanwezigheid.

In 1996 werd een oplossing gevonden voor het contractueel personeel, het taalhoffelijkheidsakkoord genoemd. Op 28 november 1996 heeft het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie het besluit genomen, evenals de Brusselse Hoofdstedelijke regering, om taalhoffelijkheid te organiseren tot verbetering van het ont-haal van de gebruikers van de plaatselijke besturen. Een jaar later volgde een omzendbrief aan de gemeenten en OCMW's om die regeringsbeslissing nader toe te lichten.

Het taalhoffelijkheidsakkoord zoals het destijds werd neergeschreven, droeg ten volle de goedkeuring weg van de heer Vic Anciaux. Ik zat toen in de oppositie, en op het moment dat hij ontslag nam, stond ik op de stoep van de Hertogstraat waar het tafereel zich afspeelde. Het ontslag werd gemotiveerd door een probleem met de aanwerving van brandweertuigen. Volgens de heer Anciaux werden de verplichte percentages van de taalverhouding in het korps niet gerespecteerd. Zijn ontslag had dus niets te maken met het taalhoffelijkheidsakkoord, dat hij trouwens zelf mee had goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, het is niet mijn taak de heer Vic Anciaux te verdedigen, maar in zijn lezersbrief motiveert hij heel precies dat het ontslag om veel meer ging dan om een half percent brandweertuigen. Soms komt men tot betere inzichten. Ik zeg niet dat u of hij gelijk had. Zijn beoordeling is nu in elk geval heel streng. Er kan dus niet worden gezegd dat hij niet deskundig was. Uw beoordeling destijds, toen u in de oppositie zat, zal wellicht heel anders zijn geweest.

Minister Guy Vanhengel : Mijn beoordeling is nu niet anders dan ze destijds was. Ik verwijs naar een boekje 'Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Taalwetgeving' in de reeks Brusselse Thema's, dat is verschenen bij het Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van Brussel aan de VUB, en waarin ik in tempore non suspecto uitvoerig mijn ge-

dachten de vrije loop heb gelaten over deze problematiek. U kunt daarin lezen dat wat ik toen zei, ook nu nog geldt, namelijk dat in de eerste plaats een ernstige inspanning moet worden geleverd aan de aanbodzijde en ten aanzien van de moeilijkheid om op de arbeidsmarkt tweetaligen te vinden die openbare ambten kunnen bekleden.

Het Verenigd College en de Brusselse Hoofdstedelijke regering hebben zoals gezegd het taalhoffelijkheidsakkoord in aanwezigheid van de heer Vic Anciaux goedgekeurd, en er werd een omzendbrief gestuurd naar de plaatselijke besturen. Er werd beslist de taalvrijheid van de gebruikers van de plaatselijke diensten in hun contacten met contractuelen te waarborgen. Daarbij werden volgende principes aangehouden.

De Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, de BGDA, zou een lijst ter beschikking stellen van kandidaten die een bewijs van taalkennis hadden. Indien de lokale besturen een contractueel personeelslid wensten aan te werven, moesten zij deze beslissing motiveren. Het feit dat er geen kandidaten zouden zijn die beantwoordden aan het vereiste profiel in de lijsten van de BGDA, was geen afdoende motivering.

De aanwerving mocht gebeuren voor een periode van 2 jaar. Binnen deze termijn moest het betrokken personeelslid een bewijs van taalkennis verwerven. Selor moest volgens dezelfde beslissing de taalexamens beter afstemmen op de behoeften. Het is een oud zeer, dat meermaals is aangekaart, dat de examens van Selor niet altijd peilden naar de taalkennis die nodig is om bepaalde functies waar te nemen.

Deze bepalingen kregen uitwerking vanaf de inrichting van de taalopleidingen en de aanpassing van de examens aan de precieze behoeften. Dat waren de termen van het akkoord toen, waarmee ook de heer Vic Anciaux akkoord ging.

Hoewel er nog wat werk moest worden geleverd door Selor om de taalexamens beter af te stemmen op de behoeften, en de bepalingen pas uitwerking zouden hebben nadat Selor zijn werk zou hebben gedaan, kwamen de partners in de Brusselse Hoofdstedelijke regering overeen dat taalhoffelijkheidsakkoord onmiddellijk toe te passen, ook al waren de taalexamens nog niet helemaal aangepast.

De tweede stap was dat in augustus 2000 het taalhoffelijkheidsakkoord werd verlengd. Dat gebeurde omdat de federale overheid en Selor belangrijke

Vanhengel

inspanningen hadden geleverd om de taalexamens aan de behoeften aan te passen, maar dat nog niet geconcretiseerd hadden. Om een betere taalkennis te bereiken, en zo de slaagkansen voor de taalexamens ongeacht hun toepassingsgebied te verhogen, heeft de federale wetgever intussen wel een aantal initiatieven genomen.

Bijvoorbeeld om het computergestuurde taalexamen over de geschreven kennis van de andere landstaal te optimaliseren, werd een doorlichting uitgevoerd door de universiteit van Luik. Deze Franstalige universiteit heeft geconcludeerd dat het instrument van de taalexamens vrij goed is. Er moet evenwel verder gewerkt worden aan een functionelere talenttest. De taalexamens zijn sinds maart 2001 toegankelijk voor iedereen, en dus niet meer alleen voor kandidaten voor openbare ambten.

Sinds september 2002 is een opleidingspakket ter beschikking gesteld van de kandidaten, om hen toe te laten zich beter voor te bereiden op het examen, en dankzij die betere voorbereiding de slaagcijfers te doen stijgen. Ook de transparantie van de informatie voor de taalexamens – een oud zeer – werd verhoogd bij koninklijk besluit van 8 maart 2001. Ook de puntenverdeling werd verbeterd.

In het licht van de initiatieven van de federale overheid en de vaststellingen gedaan bij de toepassing van het taalhoffelijkheidsakkoord, hebben de Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College beslist nieuwe modaliteiten voor te schrijven om de taalvrijheid te waarborgen. De plaatselijke besturen moeten zich niet langer wenden tot de BGDA voor de aanwerving van contractueel personeel. Van dat lovenswaardig principe, dat enkele jaren voordien werd ingevoerd, werd afgestapt omdat het bijzonder weinig effectief bleek in de dagelijkse realiteit. Houders van een taalbrevet belanden niet in de statistieken van de BGDA, maar vinden meestal onmiddellijk werk, zowel in de privé-sector als in de openbare sector.

Over de hele werkingsperiode van de BGDA vindt men bij de werkzoekenden niemand die tweetalig is, ondanks het feit dat er 60.000 werkzoekenden zijn ingeschreven. Ik zou hier heel wat leuke anekdotes over kunnen vertellen.

Sinds 1 september 2002 kunnen personeelsleden worden aangeworven met een arbeidsovereenkomst voor een bepaalde duur van 2 jaar, met 2 jaar verlengbaar, op voorwaarde dat de sollicitant

kan aantonen dat hij heeft deelgenomen aan een volledige taalopleiding en voor een taalexamen bij Selor minstens 40 percent heeft behaald. Met deze nieuwe modaliteit wordt de nadruk op de taalopleidingen gelegd. De Brusselse Hoofdstedelijke regering buigt zich over een reeks voorstellen om degenen die taalopleidingen volgen, financieel bij te staan. Deze nieuwe bepaling levert niet langer een interpretatieprobleem op over contracten van bepaalde en onbepaalde duur met ontbindend beding, zoals dat vroeger het geval was.

Rekening houdend met de toepassing van vorige omzendbrieven en onze ervaring op het terrein, hebben wij gezegd dat als wij de taalkennis willen aanscherpen en de mazen van het net willen sluiten, men het niet aan de vrijheid van de plaatselijke besturen mag overlaten om al dan niet een of andere bepaling in hun contract op te nemen, of het nu om een contract van onbepaalde duur met ontbindend beding gaat of om een contract van bepaalde duur. In de omzendbrief staat dat er tekstueel vermeld moet worden dat het om een contract van 2 jaar gaat en dat de werknemer zich ertoe verbindt een taalopleiding te volgen en examens af te leggen. Dit stond niet in de vorige contracten. Arbeidsrechtelijk is de inpassing van deze bepaling in ieder contract van fundamenteel belang. Het is een verscherping van de toepassing van het taalhoffelijkheidsakkoord.

De vraag blijft bestaan waarom de regel van 40 percent werd ingebouwd. De aanwerving van contractuelen bij plaatselijke besturen is geen statisch gegeven. Het verloop van het personeel is er bijzonder groot. Toen de verplichting van een taalopleiding en een examen voor Selor werd ingebouwd, wilde men degenen die intussen enige kennis van de tweede landstaal hadden opgedaan en een examen wilden afleggen, maar misschien niet meteen zouden slagen, niet ontmoedigen.

De heer Gatz heeft duidelijk aangegeven waarom wij dit doen en ervan overtuigd zijn dat dit de juiste strategie is. Als de betrokkene na 4 jaar geen taalbrevet kan voorleggen, zal de vernieuwing van de arbeidsovereenkomst worden vernietigd. Dit kan omdat door het sluiten van de arbeidsovereenkomst met de nieuwe formule die wij hebben opgelegd, de werknemer zelf tekortschiet. De verplichting om de taalopleiding te volgen en een examen af te leggen bij Selor moet uitdrukkelijk in de arbeidsovereenkomst worden opgenomen.

De rechtswaarde van deze omzendbrief is door de Raad van State onderzocht. In 2 arresten uit 1998 heeft de Raad van State over het taalhoffelijk-

Vanhengel

heidsakkoord geoordeeld. Ik citeer : 'De Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie hebben in de omstreden circulaire de onderworpen besturen, zijnde de gemeenten en de OCMW's, ingelicht over hun visie op de indienstneming van de contractuele personeelsleden. Zij hebben hiermee de bestuurstaalwet niet gewijzigd of buiten werking gesteld, ook niet impliciet.' Hieruit kan worden geconcludeerd dat het taalhoffelijkheidsakkoord een politieke oplossing is. De te voeren tewerkstellingspolitiek in de plaatselijke besturen wordt door de Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College toegelicht met de bedoeling om de taalvrijheid van de gebruikers van de plaatselijke besturen te waarborgen. Daarbij moeten de nodige middelen worden aangewend om de toepassing van de bestuurstaalwet te waarborgen, rekening houdend met de continuïteit van de openbare diensten en het tekort aan tweetalig personeel. De verstrengde modaliteiten moeten ervoor zorgen dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering en het Verenigd College de aanwervingen nog correcter opvolgen.

Ik kom nu tot de vragen van de heer Lootens-Stael. Het recent afgesloten akkoord voert onder meer nieuwe en ontbindende voorwaarden in die een meer accurate naleving van de taalwettelijke bepalingen, bij aanwerving en tewerkstelling in de plaatselijke besturen te Brussel, verzekeren. Dit is ontegensprekelijk een belangrijke stap voorwaarts. Bij de benadering van de technisch-juridische dimensie van deze problematiek, of de cijfers en de taalwetten, mag men evenwel de maatschappelijke complexiteit van de Brusselse arbeidsmarkt nooit uit het oog verliezen. De werkzoekende die de arbeidsmarkt bevolkt en de specificiteit van de Brusselse arbeidsmarkt zijn onlosmakelijk met de taalproblematiek verbonden. Dergelijke complexe en veelzijdige maatschappelijke aangelegenheden, zoals de sociaal-taalkundige dimensie van de tewerkstellingsproblematiek in de hoofdstad, zijn niet te reduceren, laat staan op te lossen, door sterk vereenvoudigde of ronduit sloganeske beweringen en schijnoplossingen. Als Brusselaar en als Vlaming stel ik de wenselijkheid hiervan in vraag.

In die zin ben ik niet van plan om aan het syndroom van de gespleten tong te lijden. Als lid van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en als bevoegd Vlaams minister, zal ik hier niets anders vertellen dan wat ik aan de overkant in de Lombardstraat in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad vertel. Dit heeft het voordeel dat u tegenover u iemand

hebt die verplicht is de waarheid te zeggen. Ik kan me niet tevredenstellen met simplismen waarmee ik aan de overkant toch geen blijf weet.

Als ik niet op die persconferentie aanwezig was, dan was dat gewoon omdat op hetzelfde ogenblik de Vlaamse regering in vergadering bijeen was. Minister Chabert van de Brusselse Hoofdstedelijke regering was in het buitenland. Dat heeft ons echter niet belet om binnen de Brusselse Hoofdstedelijke regering ons werk te doen. De commentaren achteraf kennen we. Voor mij telt niet wat op persconferenties wordt gezegd. Voor mij telt datgene waarin mijn medewerkers en ikzelf veel tijd en energie hebben gestoken, met name de omzendbrief die naar de OCMW's en gemeentebesturen is verstuurd. Wat men ook moge beweren, die omzendbrief is inzake de toepassing van de taalwetgeving voor contractuelen in de lokale besturen de strengste die ooit is rondgestuurd. Minister Gosuin zei dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering haar beslissing op 15 minuten had genomen. Dat is in grote mate te danken aan de medewerking van mijn collega's en mezelf. Ze hebben hun uiterste best gedaan om het veld zo veel mogelijk te ontmijnen. Ze hebben ervoor gezorgd dat de argumenten aan alle kanten werden begrepen en aanvaard. Dat heeft ons toegelaten om de bepalingen in de omzendbrief te verstrengen.

Ik durf te beweren dat de politieke wil er is om dit akkoord en deze omzendbrief in de praktijk te brengen. In de eerste plaats echter moeten de maatschappelijke voorwaarden zijn vervuld om het taalhoffelijkheidsakkoord slaagkansen te geven. Het recente akkoord maakt alleszins de weg vrij voor de vervulling van die voorwaarden. Die voorwaarden zijn onmisbaar. Ze zijn de volgende : geen gegarandeerde tweetaligheid zonder personeel dat blijkt geeft van kennis van een tweede taal en geen personeel dat blijkt geeft van tweetaligheid zonder een degelijke vorming of zonder de mogelijkheid tot vorming en opleiding. Door van het succesvol volgen van een taalopleiding een bindende voorwaarde te maken, sluit het net zich rond onwillige tewerkgestelden of tewerkstellende besturen. Het moet nog blijken of die onwilligheid er is.

Om de implementatie van dit akkoord de nodige groeikansen te geven, wordt het aanhangig maken ervan op het Overlegcomité vandaag niet opportuun geacht. De Vlaamse regering zal dan ook akte blijven nemen van en waakzaam blijven toezien op de door de Brusselse Hoofdstedelijke regering geleverde inspanningen om via het door het taalhoffelijkheidsakkoord gestuurde aanwervings- en tewerkstellingsbeleid van de lokale besturen een cor-

Vanhengel

recte dienstverlening te verzekeren aan alle Brusselselaars, en uiteraard ook aan alle Nederlandstaligen. In dat licht is mijn opdracht binnen de Vlaamse regering te rijmen met mijn mandaat binnen de Brusselse Hoofdstedelijke regering. Meer zelfs, het feit dat ik als Vlaams minister ook zetel in de Brusselse Hoofdstedelijke regering geeft de hele Vlaamse Gemeenschap, en a fortiori de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, de mogelijkheid om de evolutie van de taalproblematiek van zeer nabij en met een scherpe blik te volgen. Het feit dat ik in deze commissie op uw vragen mag antwoorden, toont dit overduidelijk aan.

De heer Loones verwijst naar de resolutie van het Vlaams Parlement. Hij vraagt hoever het staat met de implementatie. Ik neem ze even ter hand. Daarin vraagt het Vlaams Parlement 5 zaken. Ten eerste vraagt het de evaluatie en eventuele herwerking van het vernoemd taalexamen door de vernoemde universitaire instellingen nauwgezet te volgen. Dat is uitgevoerd. Dankzij de studie waarnaar in de resolutie ook is verwezen, zijn de examens aangepast. Dat heeft ons toegelaten om de Brusselse Hoofdstedelijke regering een omzendbrief te laten goedkeuren die scherper is dan ooit tevoren.

Ten tweede is de Vlaamse regering gevraagd erop toe te zien dat de verdere uitvoering van het taalhoffelijkheidsakkoord goed verloopt, en dat kandidaten die niet slagen voor een eventueel aangepast examen ook daadwerkelijk uit de openbare instellingen worden geweerd. Met onze nieuwe stap voeren we dat tweede punt uit.

Ten derde is de Vlaamse regering gevraagd om haar onverdeelde aandacht en inzet aan te wenden om verdere initiatieven die de tweetaligheid van de ambtenaren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevorderen, uit te werken en te ondersteunen. We doen naar best vermogen wat moet gebeuren.

Ten vierde is gevraagd om de kwaliteit van het taalonderwijs in de Vlaamse Gemeenschap nauwgezet te volgen en hierbij voldoende aandacht te blijven schenken aan het onderwijs van de Franse taal, zodat het probleem ruimer kan worden aangepakt. We doen meer dan wat is gevraagd. We zorgen ervoor dat in Brussel duizenden Franstaligen via een kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs worden opgevangen en opgeleid tot perfecte tweetaligen. Dat is trouwens een van de lichtpunten in het hele verhaal. Wat we vandaag presteren met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel leidt stilaan tot resultaten. De eerste lichtung afgestu-

deerden verlaat de humaniora. Deze jonge mensen komen op de arbeidsmarkt. Ze zijn voldoende tweetalig om tweetalige functies te kunnen waarnemen.

Ten slotte is ons gevraagd om er bij de Franse Gemeenschap op aan te dringen hetzelfde te doen voor het onderwijs van de Nederlandse taal bij hen. Geloof me vrij, telkens ik de kans krijg, probeer ik dat onderwerp aan te kaarten en de Franstalige ministers in de goede richting te duwen. U zult al hebben opgemerkt dat er op dat vlak nieuwe inspanningen worden geleverd. Er zijn nieuwe types van taalopleidingen in het Franstalig basis- en secundair onderwijs die de tweetaligheid moeten bevorderen.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Ik wil even ingaan op de opmerkingen van de heer Gatz en het antwoord van de minister. Noch de heer Gatz, noch de minister heeft geantwoord op mijn essentiële bedenking dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering niet bevoegd is om de taalwetgeving te wijzigen. De taalhoffelijkheidsakkoorden zijn in wezen wijzigingen van de taalwetgeving, waarin uitdrukkelijk staat dat ambtenaren van OCMW's en gemeenten een taalbrevet moeten hebben behaald alvorens ze worden aangeworven.

Minister Guy Vanhengel : De Raad van State spreekt dat tegen.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Ik zal daar nog dieper op ingaan.

De heer Gatz somt een tiental punten op, waarvan er 8 positief zijn en 2 bijkomende aandacht vergen. Een aantal van wat hij 'positieve punten' noemt, staan gewoonweg niet in de omzendbrief. Ik geef enkele voorbeelden. Hij spreekt van een zesmaandelijkse evaluatie, maar dat staat nergens in die omzendbrief.

De heer Sven Gatz : Dat moet daar niet instaan.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Als het er niet instaat, mijnheer Gatz, dan weten we waar we uiteindelijk zullen eindigen. U sluit akkoorden met Franstaligen af. Dat doet u al enkele jaren. We kennen de gevolgen. U hebt al eerder gejubeld over sommige afspraken binnen allerlei cenakels van de traditionele Vlaamse en Franstalige partijen, waarvan niets is terecht gekomen. Die zesmaandelijkse evaluatie staat niet op papier. De minister zegt dat

Lootens-Stael

hij goed was voorbereid. Waarom heeft hij er dan geen termijn opgeplakt ? Dat zou beter zijn. In de fameuze omzendbrief is er wel sprake van een evaluatie, maar wanneer en hoe dat moet gebeuren weet niemand. Zelfs al had het er ingestaan, dan was de zaak nog niet opgelost. In het verleden waren er driemaandelijks taalrapporten, maar de parlementsleden kregen ze niet, te laat of niet allemaal. Het verleden heeft ons ondertussen geleerd om te voorspellen dat het opvolgingscomité waarover u het hebt een dode mus zal zijn.

De minister heeft het over de vernietiging van de contracten. Ik geef toe dat dit in de omzendbrief staat. Maar in het verleden lag het ook in de logica der dingen dat er een vernietiging zou komen als de toestand van de ambtenaren niet in overeenstemming is met de aanwervingswijzen van het taalhoffelijkheidsakkoord. De praktijk heeft ons geleerd dat die mensen niet worden ontslagen. De cijfers voor 1999 zijn duidelijk : 0,1 percent. Wie garandeert mij dat het vandaag anders zal zijn ?

Mijnheer de minister, uw antwoord had ook het antwoord van minister-voorzitter de Donnée van de Brusselse Hoofdstedelijke regering kunnen zijn. Het bevat veel technische elementen die ik zelf al in de loop der jaren had bijeengesprokkeld. Het kan geen kwaad om dat allemaal nog eens op een rijtje te zetten. U geeft echter niet altijd een antwoord op vragen over prangende problemen. Op een bepaald ogenblik verwijst u naar een interpretatieverschil over de taalwetgeving tussen Franstaligen en Nederlandstaligen. Binnen de Vaste Commissie voor Taaltoezicht is er nog nooit een interpretatieverschil ontstaan. De Nederlandstalige en de Franstalige kamers hebben dezelfde visie op de taalwetgeving. De VCT zou in dit verband niet mogen over het hoofd worden gezien. Enkel de federale wetgever is immers bevoegd om de taalwetgeving te wijzigen, en de VCT moet worden geraadpleegd als men de taalwetgeving van 1966 wil wijzigen.

Ik heb daarover al herhaaldelijk vragen gesteld in de Brusselse Hoofdstedelijke raad. Heeft de Brusselse Hoofdstedelijke regering in de taalhoffelijkheidsakkoorden van 1996, 2000 en 2002 de VCT geraadpleegd ? Het antwoord is neen. En als men dat zou hebben gedaan, dan had de VCT uiteraard geantwoord dat enkel de federale wetgever bevoegd is. De minister zelf zegt dat de Brusselse Hoofdstedelijke regering in 1998 heeft beslist om het akkoord toe te passen, hoewel de taalexamenregeling, op vraag van het FDF, nog niet was ver-

soepeld. In de praktijk werd het akkoord echter niet toegepast. Ambtenaren die de aanwervingsvoorwaarden niet respecteerden en dus na 2 jaar nog altijd geen taalbrevet hadden behaald, werden niet ontslagen. Men moet dus niet te snel jubelen. Het is niet omdat de Brusselse Hoofdstedelijke regering een beslissing heeft genomen dat er ook iets van komt.

In tegenstelling tot wat ik heb gezegd, zegt de minister dat de ambtenaren minstens 40 percent moeten behalen voor het taalexamen en een taalopleiding moeten volgen. In de omzendbrief staat echter : 'De ambtenaren die de voornoemde opleiding niet hebben gevolgd en toch deelgenomen hebben aan het taalexamen of aan de examens van Selor maar niet geslaagd zijn, kunnen eveneens hun contract verlengen op voorwaarde dat ze 40 percent van de punten hebben behaald.' Het is dus wel de- gelijk óf de taalopleiding, óf 40 percent.

Minister Guy Vanhengel : In de ontbindende clause van de omzendbrief staat : 'Deze verplichtingen moeten uitdrukkelijk in het aanwervingscontract van de geïnteresseerde worden vermeld, volgens de volgende formule : "Het personeelslid verbindt er zich toe een taalopleiding te volgen en het examen bij Selor af te leggen.'" In het Frans is de tekst even duidelijk, want daar staat er 'et' en niet 'ou', dat is dus 'en' en niet 'of'.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Hier heeft men het niet meer over die 40 percent. Afgaande op wat u citeert, volstaat het als men een examen bij Selor aflegt en 3 percent haalt.

Minister Guy Vanhengel : Dat is niet waar. U interpreteert de tekst moedwillig verkeerd.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Het zijn misschien de Franstaligen die dat bewust verkeerd interpreteren.

Een bijkomend probleem waarover ik het nog wil hebben, behoort niet tot de verantwoordelijkheid van de minister. Al meer dan een maand geleden heb ik een brief gericht tot de minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke regering. Daarin vraag ik om me de omzendbrief te bezorgen. Blijkbaar is dat niet mogelijk.

Minister Guy Vanhengel : U hebt hem toch.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Het is in een parlementaire democratie toch niet de normale gang van zaken dat ik via het internet een dergelijke tekst in handen moet krijgen ?

Lootens-Stael

Vandaag zegt de minister dat de omzendbrief ook naar de OCMW's is verstuurd. Daar bestond enige twijfel over, maar die vraag is nu beantwoord. De minister zei ook dat men met sloganeske beweringen de complexe situatie in Brussel niet oplost. Hij heeft volkomen gelijk. Men moet heldere taal spreken en men moet zich aan de wet houden. De bestuurstaalwet van 1966 is geen slogan. Men moet het voorbereidend werk van die wet eens bekijken. Het gaat om stapels papier. Daarover is goed nagedacht.

Men zal misschien opmerken dat de toestand vandaag verschilt van deze in 1966. Misschien heeft men wel gelijk. Maar dan moet u uw verantwoordelijkheid nemen en de moed opbrengen om de taalwetgeving te wijzigen. In dat geval moet men de spelregels volgen en in het federaal parlement de wijziging doorvoeren. Dat mag niet gebeuren door inbreuken op de taalwetgeving te officialiseren, en dat doet men nu wel.

Ik besluit. De minister zegt dat deze omzendbrief de beste ooit is. Dat is ook niet moeilijk. In feite had er gewoon geen nieuwe omzendbrief meer moeten komen. Het taalhoffelijkheidsakkoord had men kunnen beëindigen. U geeft daar echter geen repliek op. In de praktijk gaat u er gewoon mee door. U verlengt de contracten nogmaals met 2 jaar. Dat is niet de goede manier van werken.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : De minister kan het ons moeilijk kwalijk nemen dat we, zelfs als we vertrouwen hebben in de Vlaamse ministers van de Brusselse Hoofdstedelijke regering, zeer sceptisch staan tegenover zijn uitspraak dat er een politieke wil bestaat om dit taalhoffelijkheidsakkoord uit te voeren. De heer Vic Anceaux kent Brussel beter dan ik. Hij zegt dat die krasse uitspraken hem doen lachen. Ik beweer niet hetzelfde, maar u zult begrijpen dat ik sceptisch ben.

De ondervinding leert ons dat er bij een aantal Brusselse bewindslieden niet de minste wil bestaat om de tweetaligheid in te voeren. Dat is toch het minste dat men kan zeggen. We weten tot welke asociale toestanden in de ziekenhuizen en de OCMW's dat leidt. We nemen daarom de verdediging op van de Vlamingen in Brussel, en dat staat boven het probleem van de tweetaligheid.

De minister bespreekt erg handig de Vlaamse resolutie. Ik kan begrijpen dat hij zegt dat hij er geen

enkele moeite mee heeft om in de 2 regeringen waarin hij zetelt dezelfde taal te spreken. De Vlaamse regering moet zich echter wel richten naar de resoluties van het Vlaams Parlement, en deze correct interpreteren. Toen we deze resolutie in het parlement hebben goedgekeurd, in 2001, wisten we niet dat er een nieuw taalhoffelijkheidsakkoord zou worden goedgekeurd.

Minister Guy Vanhengel : Het is de bedoeling om het bestaande zo goed mogelijk toe te passen.

De heer Jan Loones : In 2001 is gevraagd om erop toe te zien dat de verdere uitvoering van het taalhoffelijkheidsakkoord goed verloopt en dat kandidaten die niet slagen voor een eventueel taalexamen ook daadwerkelijk worden geweerd. Dat was de inhoud van het taalhoffelijkheidsakkoord. Er is ondertussen een nieuw akkoord gekomen, en daarvan zegt u nu dat u er zult op toezien dat het goed wordt uitgevoerd. Ik denk niet dat dit de juiste interpretatie is van wat het Vlaams Parlement toen heeft bedoeld.

We zullen afwachten. We zijn al veel gewoon van deze regering en dit parlement. Ik veronderstel dat de meerderheid u voor deze zaak niet zal laten vallen. In elk geval zou het heel eigenaardig zijn als het Vlaams Parlement zijn eigen resolutie gewoon naast zich neer zou leggen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Lootens-Stael, door de heer Loones en door de heer Gatz werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.06 uur.*